

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Čerpání finančních prostředků prostřednictvím Ministerstva životního
prostředí (využití zákona o zadávání veřejných zakázek v praxi)

Funding Activities by means of the Ministry of the Environment of the Czech
Republic (Public Contracts and Concession Acts in practice)

Student: Bc. Jana Navrátilová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Milan Gryga

Ostrava 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh,
vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

V Ostravě, 29. 4. 2011

Bc. Jana Navrátilová

„Děkuji Mgr. Milanu Grygovi za podporu a pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé diplomové práce.“

Obsah

1 ÚVOD	- 1 -
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH	- 4 -
2.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	- 4 -
2.2 DRUHY VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK PODLE PŘEDMĚTU	- 6 -
2.3 VEŘEJNÁ ZAKÁZKA NADLIMITNÍ, PODLIMITNÍ A MALÉHO ROZSAHU	- 7 -
2.4 DRUHY A PODMÍNKY POUŽITÍ ZADÁVACÍCH ŘÍZENÍ	- 8 -
2.5 LHŮTY	- 9 -
2.6 ZADÁVACÍ DOKUMENTACE A TECHNICKÉ PODMÍNKY	- 10 -
2.7 POŽADAVKY VEŘEJNÉHO ZADAVATELE NA KVALIFIKACI	- 13 -
2.8 NABÍDKA	- 21 -
2.9 OTEVÍRÁNÍ OBÁLEK S NABÍDKAMI	- 22 -
2.10 HODNOTÍCÍ KOMISE	- 23 -
2.11 POSOUZENÍ A HODNOCENÍ NABÍDEK	- 24 -
2.12 UKONČENÍ ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ	- 25 -
2.13 ZADÁVÁNÍ ČÁSTÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	- 27 -
2.14 NÁMITKY	- 28 -
2.15 VÝKON DOHLEDU NAD ZADÁVÁNÍM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	- 28 -
2.16 ŘÍZENÍ O PŘEZKOUMÁNÍ ÚKONŮ ZADAVATELE	- 28 -
2.17 SEZNAM KVALIFIKOVANÝCH DODAVATELŮ	- 30 -
2.18 SYSTÉM CERTIFIKOVANÝCH DODAVATELŮ	- 30 -
2.19 VEDENÍ REJSTŘÍKU OSOB SE ZÁKAZEM PLNĚNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	- 30 -
2.20 ELEKTRONICKÉ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	- 31 -
2.21 FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	- 32 -
3 SPECIFICKÉ PODMÍNKY ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK POSKYTOVATELE DOTACE (SFŽP)	- 33 -
3.1 NÁLEŽITOSTI ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ MIMO REŽIM ZÁKONA	- 34 -
3.2 ZADÁVACÍ ŘÍZENÍ NA SLUŽBY – SPRÁVCE STAVBY, TECHNICKÝ DOZOR INVESTORA	- 35 -
3.3 KONTROLA ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ ZE STRANY SFŽP	- 35 -
3.4 STANOVENÍ HODNOTÍCÍHO KRITÉRIA	- 35 -
3.5 OMEZENÍ SUBDODAVATELŮ	- 36 -
3.6 UVEDENÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ	- 36 -
3.7 OMEZENÍ POČTU ZÁJEMCŮ PŘI UŽŠÍM ŘÍZENÍ	- 36 -
3.8 POSTIHY ZA PORUŠENÍ PRAVIDEL PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	- 37 -
3.9 PUBLICITA A PROPAGACE	- 37 -
3.9.1 Informační panel	- 38 -
3.9.2 Stálá informační tabule (trvalá pamětní deska)	- 39 -
3.9.3 Další povinnosti příjemce podpory	- 40 -
3.10 ZÁSADY FINANCOVÁNÍ – ŽÁDOST O PLATBU	- 40 -
3.10.1 Spolufinancující subjekty	- 42 -
3.11 ARCHIVACE DOKUMENTŮ	- 42 -
3.12 MONITOROVÁNÍ PROJEKTU A MONITOROVACÍ ZPRÁVY	- 42 -
4 VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA VEŘEJNOU ZAKÁZKU	- 44 -
4.1 VYHLÁŠENÍ VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ, NÁLEŽITOSTI ZADÁVACÍ DOKUMENTACE	- 45 -
4.2 OTEVÍRÁNÍ OBÁLEK	- 48 -
4.3 POSOUZENÍ KVALIFIKACE A HODNOCENÍ NABÍDEK UCHAZEČŮ	- 49 -
4.4 REALIZACE STAVEBNÍCH PRACÍ, ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	- 50 -
4.5 NÁVRHY A DOPORUČENÍ	- 53 -
5 ZÁVĚR	- 55 -

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ..... - 57 -

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

SEZNAM PŘÍLOH

1 Úvod

Veřejná zakázka je nákup zboží, zadání práce, objednání díla nebo služby veřejným subjektem, kterým je stát, obec, samosprávný celek, organizace jimi založené nebo případně jiný subjekt, který hospodaří s prostředky pocházejícími z daní, poplatků či jiných zdrojů veřejného bohatství a po vstupu ČR do EU i z fondů EU.¹

V České republice plyne do veřejných zakázek více než 17 % HDP, jde tudíž o významné veřejné prostředky. Jedním z cílů zákonné úpravy veřejných zakázek je stanovit pravidla, která budou transparentní, nediskriminační a zajistí všem uchazečům o veřejné zakázky rovné zacházení. Zákon o veřejných zakázkách v ČR je procesní normou, která stanoví závazné postupy pro zadávání zakázek dle určitých charakteristik. Trh veřejných zakázek vykazuje celou řadu charakteristik, které zvyšují možnost manipulace.

Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku předchází zadávací řízení dle zákona o veřejných zakázkách. V tomto zadávacím řízení je vybrána nejvhodnější nabídka na základě předem stanovených výběrových kritérií. Žádný protikorupční nástroj, ani sebelepší zákon zakazující korupční jednání nemůže zabránit machinacím s veřejnými zakázkami. Snahou většiny protikorupčních nástrojů je snížit množství příležitostí ke korupci na co nejnížší míru. [5]

Ve své práci se chci zaměřit na využití zákona o zadávání veřejných zakázek, které jsou financovány Ministerstvem životního prostředí, z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP).

OPŽP je financován ze dvou fondů - Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a Fondu soudržnosti (FS). Spadá mezi tematické operační programy a z pohledu finančních prostředků je druhým největším českým operačním programem. Z fondů EU je pro něj vyčleněno 4,92 mld. € (cca 138,68 mld. Kč), což činí přibližně 18,4 % veškerých

¹ Fondy EU jsou nástrojem pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, která má za cíl snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů a členských států EU a míry zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů.

prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování operačního programu navýšeno o dalších 870 milionů €.

OPŽP je zaměřen na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu.

Řízení programu probíhá v několika rovinách. Řídícím orgánem OPŽP je na základě usnesení vlády č. 175 ze dne 22. února 2006 Ministerstvo životního prostředí ČR. Řídící orgán je zodpovědný za provádění a realizaci celého operačního programu a deleguje výkony některých činností na Státní fond životního prostředí ČR, který zajišťuje operativní provádění programu a vykonává činnosti zprostředkujícího subjektu.

Součástí řízení programu je Řídící výbor, který projednává zásadní otázky koncepce a realizace OPŽP. Pro potřeby schvalování kritérií pro výběr projektů, kontroly a monitorování je ustaven Monitorovací výbor OPŽP, který též zprostředkovává vazbu na sociální partnery a orgány EU. Platebním a certifikačním orgánem OPŽP je Ministerstvo financí ČR. Finanční kontrolu zajišťuje Ministerstvo financí - Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu, která je auditním orgánem, a útvary interního auditu a kontroly MŽP. Důležitou funkci v implementační struktuře plní Krajské pracovní skupiny, které přispívají významným způsobem k implementaci vzhledem k jejich detailní znalosti priorit a potřeb na regionální úrovni. [12]

Pro správné čerpání prostředků ze schválené dotace je důležité, aby se žadatel seznámil s veškerými podmínkami programu. Vyvaruje se tak nesplnění některé z podmínek a z toho vyplývajícího odebrání dotace.

Poskytování finančních prostředků pro projekty z Operačního programu Životní prostředí včetně spolufinancování ze SFŽP ČR a státního rozpočtu ČR řeší Směrnice MŽP v platném znění a Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP.

Cílem mé diplomové práce je poukázat na specifické požadavky kladené na příjemce dotace poskytnuté z Operačního programu Životní prostředí. Protože jsou dotace veřejné prostředky, je nutno při jejich čerpání využít Zákona o zadávání veřejných zakázek č. 137/2006 Sb.

Pro zpracování této diplomové práce jsem využila primárních a sekundárních metod. V teoretické části jsem použila zdroje primární, tedy odbornou literaturu a legislativu. V praktické pak metodu sekundární formou analýzy a dedukce.

Práce je rozdělena do několika kapitol. V teoretické části jsem se zaměřila na vysvětlení pojmů a částí Zákona 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, které jsou z mého pohledu nejdůležitější při výběru generálního dodavatele stavebních prací.

V další části jsem popsala specifické podmínky, které je investor povinen dodržet při zadávání veřejné zakázky financované z fondů EU.

Abych v poslední části přiblížila využití zákona o zadávání veřejných zakázek a současně využití specifických podmínek Fondu k této problematice, požádala jsem starostu obce Loučná nad Desnou Ing. Martínka o souhlas s využitím materiálů k akci „Snížení znečištění vod v obci Loučná nad Desnou“. Ten mi pro mou práci poskytl veškeré potřebné podklady.

2 Teoretická východiska o veřejných zakázkách

Zákon ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách v platném znění nám jednak vymezuje základní pojmy v této oblasti a také dává závazné pokyny, jak postupovat při nakládání s veřejnými prostředky tak, aby byly dodrženy zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

2.1 Vymezení základních pojmů

Zadávání veřejných zakázek

Jde o závazný postup zadavatelů veřejných zakázek, který musí být dodržen před uzavřením smlouvy. [7]

Veřejná zakázka

Z právního hlediska jde o zakázku realizovanou na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, přičemž předmětem smlouvy je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací.

Z ekonomického hlediska rozumíme veřejnou zakázkou účelnou alokaci zdrojů, která byla realizována na základě veřejné soutěže. [6]

Předmět veřejné zakázky

Chápeme jím zaměření, podstatnou oblast, k níž se veřejná zakázka vztahuje. Z předmětu by mělo být jasné, co je podstatou zakázky. Jedná se o klasifikaci zboží, služeb a stavebních prací dle zákonem blíže uvedené klasifikace. [8]

Zadavatel

Je smluvní stranou, která dané plnění (dodávky, provedení práce, poskytování služeb) zadává, tedy vybírá nejvhodnějšího smluvního partnera oprávněného vymezené plnění poskytovat za určitou peněžní sumu. [7]

Zadávací řízení

Jde o způsob zadání veřejné zakázky (otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, soutěžní dialog, zjednodušené podlimitní

řízení), který je zadavatelem zvolen s ohledem na charakter předmětu veřejné zakázky a zákonem taxativně jmenované podmínky jednotlivých druhů zadávacího řízení.

Zadávací dokumentace

Je nutná pro zadání veřejné zakázky. Tvoří ji soubor dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek stanovených zadavatelem pro zpracování nabídky. Dle zákona o veřejných zakázkách musí obsahovat minimálně:

- obchodní a platební podmínky,
- technické podmínky, je-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky,
- požadavky na varianty nabídek, jsou-li zadavatelem připuštěny,
- požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny,
- podmínky a požadavky na zpracování nabídky,
- způsob hodnocení nabídek podle hodnotících kritérií,
- jiné požadavky stanovené zadavatelem.

Dodavatel

PO nebo FO, která poskytuje za úplatu na základě smlouvy se zadavatelem dodávky zboží, služby nebo provedení stavebních prací. [6]

Uchazeč o veřejnou zakázku

Smluvní strana, jež poskytuje náležité věcné plnění (práce, dodávky, služby). Podnikatel, který má zájem o příslušnou veřejnou zakázku, se stává uchazečem, pokud:

- předloží nabídku na základě podmínek obchodní veřejné soutěže nebo výzvy při jiných způsobech zadání,
- předloží předběžnou nabídku při dvoustupňové obchodní veřejné soutěži.

Zájemce o veřejnou zakázku

Dodavatel, který přichází v úvahu k plnění veřejné zakázky a podal ve stanovené době žádost o účast v užším řízení, v jednacím řízení s uveřejněním nebo v soutěžním dialogu, nebo dodavatel, který byl zadavatelem vyzván k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění, k podání předběžné nabídky v dynamickém nákupním systému, k podání

nabídky ve zjednodušeném podlimitním řízení, k podání nabídky v řízení na základě rámcové smlouvy, nebo k potvrzení zájmu o účast v případě zadávacího řízení zahájeného uveřejněním pravidelného předběžného oznámení.

Zájemce, který předloží nabídku nebo předběžnou nabídku, se pak stane uchazečem o veřejnou zakázku. [7]

Komise pro otevírání nabídek

Pro otevírání obálek s nabídkami stanovuje zadavatel nejméně tříčlennou komisi, která plní administrativně dokumentační funkci, kontroluje formální náležitosti podání nabídky stanovené zákonem o veřejných zakázkách a o výsledcích své činnosti sepisuje protokol o otevírání obálek.

Hodnotící komise

Orgán jmenovaný zadavatelem nejméně o 5 členech, který hodnotí nabídky, jež splnily formální náležitosti úplnosti.

Hodnotící kritéria

Měřítka stanovená zadavatelem s ohledem na cíle a předmět veřejné zakázky, jejichž smyslem je objektivizovat proces výběru ekonomicky nejvýhodnější nabídky a maximalizovat tak společenský prospěch. [6]

2.2 Druhy veřejných zakázek podle předmětu

Veřejná zakázka na dodávky

Touto zakázkou rozumíme veřejnou zakázku, jejímž předmětem je koupě movitých a nemovitých věcí, koupě zboží na splátky, nájem zboží nebo nájem s právem následné koupě.

Veřejnou zakázkou na dodávky je také poskytnutí služeb nebo stavebních prací spočívajících v umístění, montáži či uvedení zboží do provozu. [8]

Veřejná zakázka na stavební práce

Jedná se o zakázku na provedení stavebních prací, stavebních prací a s nimi související projektová či inženýrská činnost nebo zhotovení stavby,² která je výsledkem stavebních nebo montážních prací a jako celek je schopna plnit samostatnou ekonomickou nebo technickou činnost.

Veřejná zakázka na služby

Jde o veřejnou zakázku, která není zakázkou na dodávky nebo na stavební práce a rovněž zakázka, jejímž předmětem je kromě poskytnutí služeb:

- poskytnutí dodávky v případě, že předpokládaná cena služeb je vyšší než předpokládaná hodnota dodávky,
- provedení stavebních prací, pokud tyto práce nejsou základním účelem veřejné zakázky, ale jejich provedení je ke splnění veřejné zakázky na služby nezbytné. [11]

2.3 Veřejná zakázka nadlimitní, podlimitní a malého rozsahu

Nadlimitní veřejná zakázka

Zákon ji vymezuje jako zakázku, u níž předpokládaná cena předmětu veřejné zakázky bez DPH dosáhne, anebo přesáhne finanční limit stanovený prováděcím právním předpisem pro jednotlivé kategorie zadavatelů a druhy veřejných zakázek.

Podlimitní veřejná zakázka

Veřejná zakázka, u níž předpokládaná hodnota nedosáhne finančních limitů stanovených prováděcím právním předpisem. V případě veřejné zakázky na dodávky nebo služby musí hodnota činit minimálně 2 000 000 Kč bez DPH a u zakázky na stavební práce nejméně 6 000 000 Kč bez DPH.

² Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Veřejná zakázka malého rozsahu

Předpokládaná hodnota této veřejné zakázky nedosáhne v případě zakázky na dodávky či služby 2 000 000 Kč bez DPH a v případě zakázky na stavební práce 6 000 000 Kč bez DPH. [11, 8]

2.4 Druhy a podmínky použití zadávacích řízení

Otevřené řízení

Je druh zadávacího řízení pro všechny kategorie zadavatelů. Nedochází zde k omezování počtu kvalifikovaných uchazečů, ani není pro pokračování v řízení nutné, aby nabídka a doklady k prokázání kvalifikace podal zákonem nebo zadavatelem stanovený počet uchazečů. Zahajuje se oznámením otevřeného řízení, kdy zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídek a k prokázání splnění kvalifikace.

Užší řízení

Jde opět o zadávací řízení pro všechny kategorie zadavatelů. Tento typ řízení má první fázi související s posuzováním kvalifikace. Zahajuje se oznámením užšího řízení, jímž zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání žádosti o účast a k prokázání splnění kvalifikace. Po posouzení správnosti zadavatel zahajuje druhou fázi řízení výzvou kvalifikovaným zájemcům k podání nabídek.

Jednací řízení s uveřejněním

Jedná se o dvoufázový druh zadávacího řízení. První fáze se podobá užšímu řízení. Ve druhé fázi zadavatel po obdržení, posouzení a předběžném hodnocení nabídek jedná o těchto podaných nabídkách s uchazeči.

Jednací řízení bez uveřejnění

Toto řízení je možné použít jen v určitých výjimečných případech. K zahájení řízení dojde odesláním písemné výzvy k jednání jednomu nebo více dodavatelům. Jde o nejméně formální druh zadávacího řízení, bez přesných požadavků na jeho průběh.

Soutěžní dialog

Druh zadávacího řízení, které může použít jen veřejný zadavatel a to pro zadání veřejné zakázky se zvláště složitým předmětem plnění. Za takovou se považuje zakázka,

u které zadavatel není objektivně schopen přesně vymezit technické podmínky, právní nebo finanční požadavky na plnění veřejné zakázky.

První fáze je obdobná první fázi užšího řízení. Po posouzení kvalifikace zahajuje zadavatel druhou fázi řízení výzvou kvalifikovaným dodavatelům k účasti v soutěžním dialogu, jehož smyslem je nalezení a vymezení jednoho nebo více vhodných řešení plnění veřejné zakázky. Poté veřejný zadavatel vyzve všechny zájemce k podání nabídek.

Se soutěžním dialogem u nás zatím chybějí zkušenosti. Zákon zavazuje zadavatele k zachování důvěrnosti v souvislosti s navrhovaným řešením, ale následně mu ukládá, aby k podání nabídek oslovil všechny dodavatele, původně vyzvané k účasti v soutěžním dialogu. Ti se tak budou moci, prostřednictvím zadávací dokumentace, detailně seznámit s řešením vybraným v soutěžním dialogu, i když se ho aktivně neúčastnili a nabídky nakonec nepodali. [3, 2]

Zjednodušené podlimitní plnění

Tento druh zadávacího řízení může použít pouze veřejný zadavatel pro podlimitní zakázky na stavební práce s hodnotou nepřesahující 20 mil. Kč. Jde o zjednodušenou verzi otevřeného řízení. Zahajuje se odesláním písemné výzvy nejméně pěti zájemcům k podání nabídky a k prokázání splnění kvalifikace. Tuto výzvu je třeba vhodným způsobem uveřejnit po celou dobu trvání lhůty pro podání nabídek. [3]

2.5 Lhůty

Jsou dle druhu výběrového řízení přesně dány § 39. Lhůty začínají běžet vždy dnem následujícím po dni zahájení zadávacího řízení.

Zadávací lhůta

Je to lhůta, po kterou jsou uchazeči svými nabídkami vázáni, a začíná běžet okamžikem, kdy skončí lhůta pro podání nabídek. Pro zadavatele je to doba, ve které musí provést posouzení a hodnocení nabídek a oznámit rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky všem zúčastněným uchazečům. Zadávací lhůta končí podpisem smlouvy s vybraným uchazečem nebo zrušením zadávacího řízení. Lhůtu zadavatel stanovuje s ohledem na druh zadávacího řízení a předmět veřejné zakázky [7, 11]

2.6 Zadávací dokumentace a technické podmínky

Zadávací dokumentace

Jedná se o soubor dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek zadavatele, které vymezují předmět veřejné zakázky nezbytných pro zpracování nabídky.

Zadávací dokumentace musí obsahovat:

- obchodní podmínky, platební podmínky a objektivní podmínky, za nichž je možné překročit výši nabídkové ceny (někdy je pro zadavatele výhodné dát do zadávací dokumentace přímo návrh smlouvy o dílo, která zahrnuje tyto požadované podmínky; zadavatel v tomto návrhu může pouze doplnit cenu a podmínky změnit za výhodnější pro zadavatele, např. termíny realizace, záruky, kvalitnější materiály apod.),
- technické podmínky,
- požadavky na varianty nabídek dle § 70, pokud je zadavatel připustil,
- požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny,
- podmínky a požadavky na zpracování nabídky,
- způsob hodnocení nabídek dle hodnotících kritérií,
- jiné požadavky zadavatele na plnění veřejné zakázky.

Zadávací dokumentace na stavební práce musí kromě těchto náležitostí obsahovat:

- dokumentaci podle zvláštního právního předpisu³ nebo jinou technickou dokumentaci zpracovanou do podrobností, jež specifikují předmět veřejné zakázky v rozsahu potřebném pro zpracování nabídky,
- soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr a to jak v písemné, tak i elektronické podobě.

³ Zákon č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpis.

Vyhláška č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, ve znění vyhlášky č. 492/2002 Sb.

Zadavatel může požadovat, aby uchazeč ve své nabídce upřesnil části veřejné zakázky, které by chtěl zadat jednomu či více subdodavatelům a uvedl identifikační údaje každého subdodavatele. Zadavatel má nárok na požadavek, aby určitá část plnění předmětu veřejné zakázky nemohla být plněna subdodavatelem. Zároveň ale nesmí zcela vyloučit možnost plnit veřejnou zakázku jeho prostřednictvím.

U veřejných zakázek na služby nebo stavební práce může zadavatel uvést správní orgán nebo jiný subjekt, který dodavatelům poskytuje informace o povinnostech týkajících se ochrany zaměstnanců a pracovních podmínek, ochrany životního prostředí nebo poplatků a daní platných v místě, ve kterém mají být poskytnuty služby nebo provedeny stavební práce.

Zadávací dokumentace, zvláště pak technické podmínky, nesmí obsahovat požadavky nebo odkazy na obchodní firmy, názvy nebo jména a příjmení, specifická označení zboží a služeb, které platí pro určitou osobu nebo její organizační složku za příznačné, patenty na vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky nebo označení původu v případě, že by to vedlo ke zvýhodnění nebo vyloučení určitých dodavatelů nebo výrobků. Tento odkaz je možné výjimečně připustit v případě, že zadavatel uvede možnost pro plnění veřejné zakázky použití i jiných, kvalitativně a technicky obdobných nebo lepších řešení a není závazný.

Technické podmínky

V případě veřejných zakázek na dodávky nebo služby se jimi rozumí vymezení charakteristik a požadavků na dodávky nebo služby stanovené objektivně a jednoznačně způsobem vyjadřujícím účel využití požadovaného plnění zamýšlený zadavatelem.

V případě veřejné zakázky na stavební práce jde o souhrn technických popisů, které vymezují požadované technické charakteristiky a požadavky na stavební práce a zároveň dodávky a služby související se stavebními pracemi.

Technické podmínky nesmí být stanoveny tak, aby určitým dodavatelům zajišťovaly konkurenční výhodu nebo vytvářely neodůvodněné překážky hospodářské soutěže, ale musí být dány jedním ze způsobů uvedených v § 46 odst. 1, 2, 4, 5. [11]

Poskytování zadávací dokumentace dodavatelům

Pokud má zadávací dokumentace menší rozsah, je možno ji např. poslat přímo s výzvou případným zájemcům nebo zveřejnit např. na webových stránkách zadavatele.

U zadávací dokumentace většího rozsahu je ve výzvě uvedena informace, kde a jak zadávací dokumentaci objednat a vyzvednout.

Zadavatel má právo požadovat úhradu nákladů souvisejících s poskytnutím zadávací dokumentace. V takovém případě uvede v zadávacích podmínkách výši nákladů na reprodukci zadávací dokumentaci, případně nákladů na balné a poštovné a zároveň stanoví způsob platby a převzetí. [3]

Dodatečné informace k zadávacím podmínkám, prohlídka místa plnění

Dodavatel má právo po zadavateli požadovat dodatečné informace k zadávacím podmínkám. Zadavatel je musí odeslat nejpozději do 5, případně 3 pracovních dnů (§ 39 a 49) ode dne doručení požadavku dodavatele.

Dodatečné informace, včetně přesného znění požadavku, odešle zadavatel všem dodavatelům, kteří požádali o poskytnutí zadávací dokumentace nebo kterým byla zadávací dokumentace poskytnuta. Pokud jde ale o dodatečné informace týkající se kvalifikace v užším řízení, jednacím řízení s uveřejněním a v soutěžním dialogu má zadavatel tuto povinnost jen vůči dodavatelům, kteří požádali o poskytnutí kvalifikační dokumentace nebo kterým byla kvalifikační dokumentace poskytnuta.

Prohlídku místa plnění zadavatel umožní, pokud je to nezbytné pro plnění veřejné zakázky nebo pro zpracování nabídky. V případě, že jde o otevřené řízení, umožní prohlídku místa plnění všem potenciálním uchazečům. V ostatních případech je prohlídka umožněna zájemcům, kteří byli vyzváni k podání nabídky. [3]

Prohlídku místa plnění musí zadavatel umožnit nejpozději ve lhůtách uvedených v odstavci 5, § 49. U zjednodušeného podlimitního řízení oznámí zadavatel informace o umožnění prohlídky místa plnění např. na profilu zadavatele. [11]

2.7 Požadavky veřejného zadavatele na kvalifikaci

Rozsah kvalifikace

Aby dodavatel splnil kvalifikaci, musí prokázat:

- základní kvalifikační předpoklady dle § 53,
- profesní kvalifikační předpoklady dle § 54,
- ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady podle § 55,
- technické kvalifikační předpoklady podle § 56.

Požadavky na prokázání splnění kvalifikace určí veřejný zadavatel v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení.

Veřejný zadavatel musí omezit rozsah požadované kvalifikace jen na informace a doklady bezprostředně související s předmětem veřejné zakázky.

Prokazování splnění kvalifikace

Veřejný zadavatel je povinen požadovat prokázání splnění kvalifikace dodavatele, pokud zákon nestanoví jinak.

Prokázání splnění kvalifikace je předpokladem posouzení a hodnocení nabídky uchazeče v otevřeném řízení, hodnocení předběžné nabídky zájemce v dynamickém nákupním systému, vyzvání zájemce k podání nabídky v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním účasti zájemce v soutěžním dialogu a předpokladem uzavření smlouvy ve zjednodušeném podlimitním řízení.

Pokud není dodavatel schopen prokázat splnění určité části kvalifikace požadované veřejným zadavatelem podle § 50 odst. 1 písmeno b) až d) v plném rozsahu, může splnění kvalifikace v chybějícím rozsahu prokázat prostřednictvím subdodavatele. V takovémto případě je dodavatel veřejnému zadavateli povinen předložit:

- doklady prokazující splnění základního kvalifikačního předpokladu⁴ a profesního kvalifikačního předpokladu⁵ subdodavatelem,

⁴ Dle § 53 odst. 1 písm. j).

⁵ Dle § 54 písm. a).

- smlouvu uzavřenou se subdodavatelem, ze které vyplývá závazek subdodavatele k poskytnutí plnění určeného k plnění veřejné zakázky dodavatelem nebo poskytnutí věcí či práv, se kterými bude dodavatel oprávněn disponovat při plnění veřejné zakázky.

Dodavatel nemůže prostřednictvím subdodavatele prokázat splnění kvalifikace podle § 54 písmeno a). [11]

Doba prokazování splnění kvalifikace

Tato doba je dána podmínkami a druhem zadávacího řízení.

Základní kvalifikační předpoklady

Tyto předpoklady splňuje dodavatel, který:

- *„nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině, legalizace výnosů z trestné činnosti, podílnictví, přijímání úplatku, podplácení, nepřímého úplatkářství, podvodu, úvěrového podvodu, včetně případů, kdy jde o přípravu nebo pokus nebo účastenství na takovém trestném činu, nebo došlo k zahlázení odsouzení za spáchání takového trestného činu; jde-li o právnickou osobu, musí tento předpoklad splňovat statutární orgán nebo každý člen statutárního orgánu, a je-li statutárním orgánem dodavatele či členem statutárního orgánu dodavatele právnická osoba, musí tento předpoklad splňovat statutární orgán nebo každý člen statutárního orgánu této právnické osoby; podává-li nabídku či žádost o účast zahraniční právnická osoba prostřednictvím své organizační složky, musí předpoklad podle tohoto písmene splňovat vedle uvedených osob rovněž vedoucí této organizační složky; tento základní kvalifikační předpoklad musí dodavatel splňovat jak ve vztahu k území České republiky, tak k zemi svého sídla, místa podnikání či bydliště,*
- *nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání dodavatele podle zvláštních právních předpisů nebo došlo k zahlázení odsouzení za spáchání takového trestného činu; jde-li o právnickou osobu, musí tuto podmínku splňovat statutární orgán nebo každý člen statutárního orgánu, a je-li statutárním orgánem dodavatele či členem statutárního orgánu*

dodavatele právnická osoba, musí tento předpoklad splňovat statutární orgán nebo každý člen statutárního orgánu této právnické osoby; podává-li nabídku či žádost o účast zahraniční právnická osoba prostřednictvím své organizační složky, musí předpoklad podle tohoto písmene splňovat vedle uvedených osob rovněž vedoucí této organizační složky; tento základní kvalifikační předpoklad musí dodavatel splňovat jak ve vztahu k území České republiky, tak k zemi svého sídla, místa podnikání či bydliště,

- *v posledních 3 letech nenaplnil skutkovou podstatu jednání nekalé soutěže formou podplácení podle zvláštního právního předpisu⁶,*
- *vůči jehož majetku neprobíhá, nebo v posledních 3 letech neproběhlo insolvenční řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí o úpadku nebo insolvenční návrh nebyl zamítnut proto, že majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo nebyl konkurs zrušen proto, že majetek byl zcela nepostačující⁷ nebo zavedena nucená správa podle zvláštních právních předpisů,*
- *není v likvidaci,*
- *v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání či bydliště dodavatele,*
- *nemá nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání či bydliště dodavatele,*
- *nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání či bydliště dodavatele,*
- *nebyl v posledních 3 letech pravomocně disciplinárně potrestán, či mu nebylo pravomocně uloženo kárné opatření podle zvláštních právních předpisů, je-li podle § 54 písm. d) požadováno prokázání odborné způsobilosti podle zvláštních právních předpisů; pokud dodavatel vykonává tuto činnost prostřednictvím odpovědného zástupce nebo jiné osoby odpovídající za činnost dodavatele, vztahuje se tento předpoklad na tyto osoby,*

⁶ § 49 obchodního zákoníku.

⁷ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- *není veden v rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek,*
- *předloží seznam společníků, nebo členů, jde-li o PO,*
- *předloží seznam zaměstnanců, nebo členů statutárních orgánů, kteří v posledních 3 letech pracovali u zadavatele a byli v pozici s rozhodovací pravomocí pro rozhodování o veřejných zakázkách,*
- *má-li formu akciové společnosti, má vydány pouze akcie na jméno a předložil aktuální seznam akcionářů ve lhůtě podle § 52 zákona o veřejných zakázkách.“*

[11, s. 59, 60]

Dodavatel prokazuje splnění základních kvalifikačních předpokladů předložením výpisu z evidence Rejstříku trestů, potvrzením finančního úřadu, správy sociálního zabezpečení a čestným prohlášením. Rozsah a způsob splnění těchto předpokladů určuje zadavatel v zadávacích podmínkách.

Profesní kvalifikační předpoklady

Profesní kvalifikační předpoklady splní ten dodavatel, který předloží:

- výpis z obchodního rejstříku,
- doklad o oprávnění k podnikání podle zvláštních právních předpisů v rozsahu odpovídajícím předmětu veřejné zakázky, zvláště pak živnostenské oprávnění nebo licenci,
- doklad vydaný profesní samosprávnou komorou nebo jinou profesní organizací, která prokazuje členství v této komoře či jiné organizace, pokud je takové členství nezbytné pro plnění veřejné zakázky nebo služby,
- doklad osvědčující odbornou způsobilost dodavatele nebo osoby, jejímž prostřednictvím odbornou způsobilost zabezpečuje v případě, že je k plnění veřejné zakázky nezbytná.

Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady

K prokázání splnění těchto předpokladů dodavatele může veřejný zadavatel požadovat například předložením:

- pojistné smlouvy,

- poslední zpracovanou rozvahu nebo její část,
- údaj o celkovém obratu dodavatele nebo obrat dosažený dodavatelem s ohledem na předmět veřejné zakázky, a to nejvýše za poslední 3 účetní období,

V souvislosti s ekonomickými a kvalifikačními předpoklady je veřejný zadavatel povinen v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení:

- stanovit rozsah požadovaných informací a dokladů,
- uvést způsob prokázání splnění kvalifikačních předpokladů,
- vymezit minimální úroveň těchto kvalifikačních předpokladů odpovídající druhu, rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky.

Technické kvalifikační předpoklady

Aby došlo k prokázání technických kvalifikačních předpokladů dodavatele pro plnění veřejné zakázky na dodávky, může veřejný zadavatel například požadovat:⁸

- seznam významných dodávek realizovaných dodavatelem v posledních 3 letech s uvedením rozsahu a doby plnění; přílohou musí být
 - osvědčení vydané nebo podepsané veřejným zadavatelem, pokud bylo zboží dodáno veřejnému zadavateli
 - osvědčení vydané jinou osobou, bylo-li zboží dodáno jiné osobě než veřejnému zadavateli
 - čestné prohlášení dodavatele, není-li možné osvědčení získat
- seznam techniků nebo technických útvarů zajišťujících kontrolu jakosti, které se budou podílet na plnění veřejné zakázky,
- popis technického vybavení a opatření, které používá dodavatel k zajištění jakosti a popis zařízení nebo vybavení dodavatele určeného k provádění výzkumu.

⁸ Zadavatel musí vždy stanovit rozsah, způsob prokázání a vymezit minimální úroveň technických kvalifikačních předpokladů.

Obdobné podmínky platí i k prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů dodavatele pro plnění veřejné zakázky na služby.

K prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů dodavatele pro plnění veřejné zakázky na stavební práce může veřejný zadavatel požadovat:

- seznam stavebních prací, které dodavatel provedl za posledních 5 let a osvědčení objednatelů o řádném plnění nejpodstatnějších z těchto stavebních prací; kromě údajů o ceně, době a místě provádění stavebních prací, které toto osvědčení zahrnuje, musí taky obsahovat údaj o tom, že byly stavební práce provedeny řádně a odborně,
- seznam techniků či technických útvarů zajišťujících kontrolu jakosti, jež se budou podílet na plnění veřejné zakázky,
- osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci dodavatele nebo vedoucích zaměstnanců dodavatele nebo osob v obdobném postavení a osob odpovědných za vedení realizace daných stavebních prací,
- opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany životního prostředí,
- přehled průměrného ročního počtu zaměstnanců dodavatele nebo jiných osob podílejících se na plnění zakázek podobného charakteru a počtu vedoucích zaměstnanců dodavatele nebo osob v podobném postavení za poslední 3 roky,
- přehled nástrojů, pomůcek, provozních a technických zařízení, které bude mít dodavatel při plnění veřejné zakázky k dispozici. [11]

Smyslem technických kvalifikačních předpokladů je především ověření, zda dodavatel nebo osoby, které se mají na plnění veřejné zakázky podílet, disponují ve vztahu k předmětu zakázky dostatečnými zkušenostmi, zda má dodavatel k dispozici odpovídající personální a materiální základnu, případně zda má zaveden systém řízení jakosti či řízení z hlediska ochrany životního prostředí. [3]

Pravost a stáří dokladů

Dodavatel předkládá kopie dokladů, prokazující splnění kvalifikace. Zadavatel může požadovat předložení originálů nebo ověřených kopií prokazující splnění kvalifikace před uzavřením smlouvy a uchazeč je povinen je předložit.

Doklady, které prokazují splnění základních kvalifikačních předpokladů a výpis z obchodního rejstříku, nesmějí být k poslednímu dni, ke kterému se prokazuje kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.

Změny v kvalifikaci

V případě, že do doby rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky dojde ke změně, která by znamenala nesplnění kvalifikace, je dodavatel povinen ji nejpozději do 7 dnů písemně oznámit veřejnému zadavateli a předložit potřebné dokumenty prokazující splnění kvalifikace v plném rozsahu.

Posouzení kvalifikace

Pro posouzení kvalifikace může veřejný zadavatel jmenovat zvláštní komisi. Ta může v otevřeném a ve zjednodušeném podlimitním řízení kvalifikaci posoudit, určí-li to veřejný zadavatel.

Veřejný zadavatel může požadovat po dodavateli písemné objasnění předložených informací či dokladů nebo předložení dalších informací a dokladů prokazujících splnění kvalifikace.

O posouzení kvalifikace pořídí veřejný zadavatel protokol, v němž uvede identifikační údaje dodavatelů, jejichž kvalifikace se posuzovala, seznam dodavatelů, kteří prokázali splnění kvalifikace a seznam dodavatelů, kteří splnění kvalifikace neprokázali, spolu s uvedením důvodu. Pokud kvalifikaci posuzovala hodnotící komise, taktéž sepíše protokol, který podepisují všichni přítomní členové komise. V případě odlišného názoru člena komise od názoru většiny, uvede se v protokolu s odůvodněním.

Veřejný zadavatel umožňuje bezodkladně po posouzení kvalifikace všem dodavatelům, jejichž kvalifikace se posuzovala, nahlédnout do protokolu o posouzení kvalifikace a pořídít si z něj výpis nebo opis. [11]

Posouzením kvalifikace končí úvodní fáze zadávacího řízení. V dalším průběhu řízení se mohou zadávacího řízení účastnit jen ti dodavatelé, kteří zadavateli prokázali splnění kvalifikace v požadovaném rozsahu. [3]

Nesplnění kvalifikace

Dodavatel, který nesplní kvalifikaci v požadovaném rozsahu, musí být veřejným zadavatelem vyloučen z účasti v zadávacím řízení. Veřejný zadavatel bezodkladně písemně oznámí dodavateli své rozhodnutí o vyloučení z účasti a uvedením důvodu. [11]

Omezení počtu zájemců v užším řízení, jednacím řízení s uveřejněním a soutěžním dialogu

Pokud veřejný zadavatel omezil počet zájemců, provede výběr ze zájemců, kteří řádně prokázali splnění požadované kvalifikace.

Objektivní kritéria pro výběr musí:

- být stanovena s ohledem na povahu, rozsah a složitost předmětu plnění veřejné zakázky,
- být v souladu se zásadami v § 6,⁹
- odpovídat některému nebo některým z ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů nebo technických kvalifikačních předpokladů pro plnění veřejné zakázky.

Výběr podle těchto kritérií uskuteční veřejný zadavatel tak, že určí pořadí zájemců, kteří splnili kvalifikaci podle míry naplnění úrovně příslušného kritéria, a poté vybere zájemce, kteří nejlépe splnili příslušné kritérium. Pokud se stane, že není možné stanovit pořadí objektivně, provede veřejný zadavatel náhodný výběr losem. [11]

Jistota

Zadavatel může u veřejné zakázky v oznámení otevřeného řízení, užšího řízení, jednacího řízení s uveřejněním, zjednodušeného podlimitního řízení nebo soutěžního dialogu požadovat, aby uchazeči k zajištění plnění svých povinností poskytli jistotu. Výši jistoty určí zadavatel v absolutní částce ve výši do 2 % předpokládané hodnoty veřejné zakázky. Jistotu poskytne uchazeč v podobě složení peněžní částky na účet zadavatele nebo formou bankovní záruky nebo pojištění záruky¹⁰.

⁹ Transparentnost, rovné zacházení, zákaz diskriminace.

¹⁰ § 47 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů.

Peněžní jistotu vrátí zadavatel uchazeči zpět v případě, že:

- jeho nabídka byla vybrána jako nejvhodnější nebo s ním bylo možné uzavřít smlouvu, do 7 dnů po uzavření smlouvy,
- jeho nabídka nebyla vybrána jako nejvhodnější a nebylo s ním možno uzavřít smlouvu, do 7 dnů po oznámení o výběru nejvhodnější nabídky,
- byl ze zadávacího řízení vyloučen, do 7 dnů po odeslání oznámení o vyloučení,
- zadávací řízení bylo zrušeno, do 7 dnů po odeslání oznámení o zrušení zadávacího řízení.

Peněžní jistotu je zadavatel povinen vrátit včetně úroků zúčtovaných bankou.¹¹ [11]

2.8 Nabídka

Obsah nabídek

Podmínkou zadání veřejné zakázky je podání nabídky, nestanoví-li zákon jinak.

Nabídku tvoří:

- identifikační údaje uchazeče,
- návrh smlouvy podepsaný oprávněnou osobou,
- doklady prokazující splnění kvalifikace,
- další dokumenty vyžadované zákonem či zadavatelem. [11]

Podání nabídky

Dodavatel může podat pouze jednu nabídku s tím, že nabídka obsahující variantní řešení se považuje za jedinou nabídku. Zákaz podat víc než jednu nabídku platí i v případě, kdy by dodavatel podal jednu nabídku za sebe a další společně s jinými dodavateli, protože v takovém případě se tito dodavatelé považují za jednoho uchazeče. Také je nepřípustné, aby byl dodavatel ve stejném zadávacím řízení subdodavatelem jiného dodavatele. V takových případech zadavatel všechny takto podané nabídky vyřadí.

¹¹ Je-li jistota poskytnuta formou bankovní záruky nebo pojištění záruky, je zadavatel povinen uchovat kopii a originál listiny vrátit uchazeči ve stejných lhůtách.

Varianty nabídky

V tomto případě uchazeč podal zadavateli nabídku, jejíž některé dílčí prvky jsou řešeny různým způsobem s tím, že všechny varianty musí splňovat zadávací podmínky stanovené zadavatelem. Pokud jedna varianta zadávací podmínky nesplňuje, musí ji hodnotící komise vyřadit. Jednotlivé varianty se musí vztahovat ke stejnému předmětu veřejné zakázky. Není tedy možné, aby jedna z variant spočívala např. v rozšíření předmětu dodávky nebo služeb, které zadavatel určí jako předmět zakázky. [3]

2.9 Otevírání obálek s nabídkami

Otevírání obálek

Pro otevírání obálek s nabídkami stanovuje veřejný zadavatel komisi, která má nejméně 3 členy. Zadavatel může místo ustanovení komise pro otevírání obálek určit, že její funkci bude vykonávat hodnotící komise.¹² [3]

Úkolem komise je otevírat obálky postupně podle pořadového čísla a kontrola úplnosti nabídky z hlediska požadavků stanovených zadavatelem. Pokud nabídka není úplná, komise ji vyřadí a zadavatel bezodkladně tohoto uchazeče vyloučí. Komise nesmí otevřít obálku před uplynutím lhůty pro podání nabídek. Termín stanovuje zadavatel, nejpozději však do 30 dnů po uplynutí lhůty pro podání nabídek.

Otevírání obálek se můžou účastnit uchazeči, kteří podali nabídku ve stanovené lhůtě. Po kontrole úplnosti každé nabídky sdělí komise identifikační údaje uchazeče informací, zda nabídka splňuje všechny požadavky a nabídkovou cenu.

Nabídky podané po uplynutí lhůty komise neotevírá, o čemž musí zadavatel bezodkladně vyrozumět uchazeče.

Protokol o otevírání obálek

O otevírání obálek s nabídkami komise sepisuje protokol, ve kterém u každé nabídky uvede údaje oznámené účastníkům otevírání obálek a zda nabídka vyhověla či nevyhověla kontrole úplnosti dokumentů, které byly požadovány. V závěru protokolu se uvede počet nabídek, které byly doručeny až po uplynutí soutěžní lhůty a časové údaje o jejich

¹² Předchozí zákon stanovil povinnost otevírat obálky pouze hodnotící komisi, což ale nebylo vhodné řešení z důvodu zbytečného zatěžování odborníků v hodnotící komisi formálními úkony při otevírání obálek.

doručení. Protokol podepisují všichni přítomní členové komise. Po připojení listiny přítomných uchazečů se protokol přikládá k seznamu nabídek. Na žádost uchazečů jim zadavatel umožní nahlédnout do protokolu a pořídit si z něj výpis nebo opis. [7, 11]

2.10 Hodnotící komise

Složení hodnotící komise

Hodnotící komise musí mít minimálně 5 členů. Pokud je to odůvodněno předmětem veřejné zakázky, musí mít nejméně 1/3 členů s příslušnou odborností. Členem hodnotící komise musí být vždy zástupce veřejného zadavatele. Při jmenování členů hodnotící komise jmenuje veřejný zadavatel za každého člena i jeho náhradníka.

Členové ani náhradníci nesmí být ve vztahu k veřejné zakázce ani k uchazečům podjati, tzn., nesmí se podílet na zpracování nabídky, mít osobní zájem na zadání veřejné zakázky a s uchazeči je nesmí pojít osobní, ani pracovní poměr. Stane-li se, že dojde k podjatosti některého člena v průběhu činnosti komise, musí to bezodkladně oznámit veřejnému zadavateli. Zadavatel v takovém případě člena hodnotící komise vyloučí z další účasti.

Jednání hodnotící komise

Veřejný zadavatel svolává jednání, na němž hodnotící komise volí předsedu a místopředsedu. Další jednání svolává a řídí předseda, v případě, že není přítomen, místopředseda. Pokud se člen nemůže jednání zúčastnit, musí to bezodkladně oznámit předsedovi, místopředsedovi nebo veřejnému zadavateli, který zajistí účast náhradníka.

Hodnotící komise je schopna jednat a usnášet se, jsou-li přítomny alespoň 2/3 členů nebo jejich náhradníků. Rozhoduje pak většinou hlasů přítomných členů nebo náhradníků.

O jednání hodnotící komise se sepisuje protokol, který podepisují všichni přítomní členové. Členové hodnotící komise musí zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se svou účastí v hodnotící komisi dozvěděli. [11]

2.11 Posouzení a hodnocení nabídek

Posouzení nabídek

Posouzení nabídek je velmi důležitou fází zadávacího řízení. Hodnotící komise ověřuje nabídky uchazečů z hlediska splnění zákonných požadavků a požadavků zadavatele uvedených v zadávacích podmínkách. Nabídky, které tyto požadavky nesplňují, jsou vyřazeny. Pokud ale nedošlo k vyřazení všech variant nabídky, nepovažuje se nabídka za vyřazenou.

V případě nejasností může komise uchazeče požádat o písemné vysvětlení nabídky. Pokud uchazeč vysvětlení nedoručí do 3 pracovních dnů¹³ ode dne doručení žádosti o vysvětlení, hodnotící komise nabídku vyřadí.

Uchazeče, jehož nabídka byla hodnotící komisí vyřazena, veřejný zadavatel okamžitě vyloučí z účasti v zadávacím řízení, o čemž uchazeče včetně důvodů bezodkladně písemně informuje.

Mimořádně nízká nabídková cena

Pokud nabídka obsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, vyžádá si hodnotící komise od uchazeče písemné zdůvodnění těch částí nabídky, jež jsou pro výši nabídkové ceny podstatné.

Jestliže je tato cena objektivně zdůvodněna, může vzít hodnotící komise zhodnocení v úvahu. Neodůvodní-li ale uchazeč písemně mimořádně nízkou nabídkovou cenu ve stanovené lhůtě, nedostaví-li se k podání vysvětlení, nebo pokud posoudí komise jeho zdůvodnění jako nepodstatné, je nabídka vyřazena.

Hodnotící kritéria

Základním hodnotícím kritériem pro zadání veřejné zakázky je:

- ekonomická výhodnost nabídky, nebo
- nejnížší nabídková cena.

¹³ 3 pracovní dny jsou zákonem stanovenou minimální lhůtou. Hodnotící komise může tuto lhůtu dle svého uvážení prodloužit s ohledem na složitost vysvětlování.

Zadavatel volí základní hodnotící kritérium podle druhu a složitosti veřejné zakázky a uvede je v oznámení nebo výzvě o zahájení zadávacího řízení.

Pokud je základním hodnotícím kritériem ekonomická výhodnost nabídky, je zadavatel povinen jednotlivým dílčím hodnotícím kritériím stanovit váhu vyjádřenou v procentech.

Hodnocení nabídek

Hodnocení nabídek provede hodnotící komise podle hodnotících kritérií.

Pokud zadavatel nestanoví jinak, rozhoduje při hodnocení pro plátce DPH cena bez DPH a pro neplátce cena s DPH.

V případě, že zadavatel stanovil kritéria v sestupném pořadí podle významu, musí komise hodnotit nabídky podle dílčích hodnotících kritérií a odůvodnit přiřazení daných hodnot u každého dílčího hodnotícího kritéria jednotlivé nabídky.

Je-li základním hodnotícím kritériem nejnižší nabídková cena, je postup jednoduchý, komise stanoví pořadí podle výše nabídkové ceny.

Hodnotící komise neprovede hodnocení nabídek v případě, že by měla hodnotit nabídku pouze jednoho uchazeče.

Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek

Postup při hodnocení nabídek a výsledek hodnocení spolu s podrobnou specifikací výsledku hodnocení je hodnotící komise povinna zaznamenat písemně ve zprávě o posouzení a hodnocení nabídek. Ta slouží zadavateli jako podklad pro rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky. Hodnotící komise předá zprávu zadavateli společně s nabídkami a další související dokumentací. [11]

2.12 Ukončení zadávacího řízení

Výběr nejvhodnější nabídky

Proces výběru dodavatele pro uzavření smlouvy na veřejnou zakázku je v nejlepším případě zakončen rozhodnutím zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky a poté uzavřením

smlouvy s dodavatelem, který tuto nabídku podal.¹⁴ Nejvhodnější nabídka je podle hodnotících kritérií ta, která je vyhodnocena jako:

- ekonomicky nejvýhodnější, nebo
- nabídka s nejnižší nabídkovou cenou.

Zadavatel odešle oznámení o výběru nejvhodnější nabídky do 5 pracovních dnů po rozhodnutí všem dotčeným zájemcům¹⁵ a dotčeným uchazečům.¹⁶

Na základě rozhodnutí a oznámení o výběru nejvhodnější nabídky vzniká zadavateli a vybranému uchazeči závazek uzavřít smlouvu. Zadavatel rozhodne o výběru nejvhodnější nabídky na základě doporučení hodnotící komise, které ale není pro zadavatele závazné a může se od něj odchýlit.

Uzavření smlouvy

Zadavatel nesmí před uplynutím lhůty, která umožňuje podání námitek proti rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky, uzavřít s vybraným uchazečem smlouvu. Pokud v této lhůtě nebyly žádné námitky podány, uzavřou spolu smlouvu v souladu s návrhem smlouvy obsaženým v nabídce.

Zadavatel co nejdříve písemně oznámí ostatním uchazečům, že uzavřel smlouvu s nejvhodnějším dodavatelem.

Oznámení o výsledku zadávacího řízení

Veřejný zadavatel je povinen do 48 dnů po uzavření smlouvy oznámit výsledek zadávacího řízení k uveřejnění. Ten se publikuje v informačním systému o veřejných zakázkách, případně na Úřadě pro úřední tisky Evropských společenství.

Zadavatel je oprávněn při odeslání oznámení požadovat, aby některé předávané informace nebyly uveřejněny, pokud by to mělo znamenat porušení zvláštního právního předpisu, rozpor s veřejným zájmem nebo porušení práva dodavatele na obchodní tajemství, případně ovlivnění hospodářské soutěže.

¹⁴ Druhý způsob ukončení zadávacího řízení je jeho zrušení.

¹⁵ Zájemci, kterým veřejný zadavatel nedoručil oznámení o jejich vyloučení před odesláním oznámení o rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky.

¹⁶ Uchazeči, kteří nebyli s konečnou platností vyloučeni, tzn. vyloučení má konečnou platnost, pokud bylo uchazeči oznámeno a ten nepodal námitky.

Zrušení zadávacího řízení

Zadavatel zruší bez zbytečného odkladu zadávací řízení, pokud:

- nebyly v dané lhůtě podány žádné nabídky, žádosti o účasti, potvrzení zájmu o účast,
- nebyla uzavřena smlouva nebo rámcová smlouva s posledním uchazečem v pořadí,
- v jednacím řízení s uveřejněním nepředložil upravený návrh smlouvy ani poslední uchazeč v pořadí nebo zadavatel nevyzval dalšího uchazeče v pořadí k předložení upraveného návrhu smlouvy nebo nebyl podán dostatečný počet nabídek.

Dále může zrušit zadávací řízení při splnění podmínek daných § 84 odst. 2) – 5).

Zadavatel odešle oznámení o zrušení zadávacího řízení k uveřejnění v informačním systému do 3 dnů ode dne přijetí rozhodnutí a je povinen odeslat písemné oznámení o zrušení do 2 pracovních dnů po přijetí rozhodnutí všem známým zájemcům či uchazečům včetně uvedení důvodu. [11]

Písemná zpráva zadavatele

Povinnost vypracovat zprávu podle tohoto ustanovení se týká každé zahájené nadlimitní zakázky, i kdyby neskončila uzavřením smlouvy a byla např. zrušena.

2.13 Zadávaní částí veřejných zakázek

Připouští-li to povaha předmětu veřejné zakázky, může ji zadavatel rozdělit dle zákona na části a zadat tyto části odděleně. Rozdělení se provádí z toho důvodu, aby na jednotlivé části veřejné zakázky mohl uzavřít samostatnou smlouvu s různými dodavateli a tím podpořit malé a střední podniky. Předpokládaná peněžní částka zakázky však zůstává stejná, zadavatel musí předpokládané hodnoty jednotlivých částí sečíst a podle této výše se pak řídí způsob zadávání všech jednotlivých částí veřejné zakázky, kdy se podle ní použijí pravidla pro veřejné zakázky nadlimitní, podlimitní nebo malého rozsahu. [3]

2.14 Námitky

Rozsah a způsob podání námitek

V případě, že se dodavatel cítí poškozen postupem nebo úkonem zadavatele v zadávacím řízení, může podat zadavateli námitky, které jsou prostředkem ke sjednání nápravy. Podávají se písemně a stěžovatel v nich musí uvést, kdo je podává, proti kterému úkonu směřují a v čem vidí porušení zákona. Případný nedostatek některé z daných náležitostí znamená odmítnutí námitek, tzn., není možné se v dané věci dále domáhat správního přezkoumání. Námitky musí být zadavateli doručeny ve lhůtách uvedených v § 110. [3, 11]

Postup zadavatele při přezkoumání námitek

Zadavatel je vázán 10denní lhůtou, ve které musí stěžovatele uvědomit o tom, zda námitkám vyhověl, či nikoliv a toto rozhodnutí musí být řádně a srozumitelně odůvodněno. Pokud zadavatel námitkám vyhoví, musí uvést, jak bude zajištěna náprava. V případě, že námitkám nevyhoví, je povinen stěžovatele uvědomit o možnosti podat návrh na správní přezkoumání u ÚOHS a lhůtách pro podání návrhu. [3]

2.15 Výkon dohledu nad zadáváním veřejných zakázek

Dohled nad dodržováním tohoto zákona vykonává ÚOHS a v rámci svých pravomocí vydává předběžná opatření, rozhoduje o správnosti postupu zadavatele při zadávání veřejné zakázky, ukládá nápravná opatření a sankce, projednává správní delikty a kontroluje úkony zadavatele při zadávání veřejných zakázek. [11]

2.16 Řízení o přezkoumání úkonů zadavatele

Zahájení řízení

Řízení o přezkoumání se zahajuje na základě písemného návrhu stěžovatele nebo z moci úřední.

Návrh

Lze podat proti všem úkonům zadavatele, které vylučují zásadu transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace v případě, že hrozí nebo vznikla újma na právech navrhovatele.

Návrh musí obsahovat kromě obecných náležitostí podání taky označení zadavatele, v čem vidí porušení zákona, návrhy na provedení důkazů a čeho se navrhovatel domáhá, včetně složení kauce. [11]

Kauce

Součástí podmínek nezkumného řízení před ÚOHS je zaplacení kauce ve výši 1 % z nabídkové ceny navrhovatele, minimálně však 50 000 Kč a nejvýše 2 000 000 Kč. Může se stát, že není možné nabídkovou cenu určit, v tom případě je daná pevná sazba kauce 100 000 Kč.

Smyslem kauce je vyloučení neopodstatněných návrhů. V okamžiku zastavení řízení se aukce stává příjmem státního rozpočtu, v opačném případě se vrací i s úroky navrhovateli. [3]

Účastníci řízení

Okruh účastníků je rozdílný podle toho, zda se jedná o řízení zahajované na návrh nebo o řízení zahajované z moci úřední. Účastníkem řízení je vždy zadavatel. V řízení zahájeném na návrh je dalším účastníkem navrhovatel, v případě řízení o přezkoumání rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky pak také vybraný uchazeč, případně účastník soutěže. [3, 11]

Předběžné opatření

Úřad je oprávněn před vydáním rozhodnutí ve správním řízení zakázat zadavateli uzavřít smlouvu nebo pozastavit zadávací řízení. Úřad zruší toto předběžné opatření ve chvíli, kdy pomine důvod, pro který bylo nařízeno nebo dnem, kdy rozhodnutí nabylo právní moci. [11]

Zastavení řízení

Úřad může zahájené řízení zastavit, pokud návrh nemá předepsané náležitosti a navrhovatel jej v dané lhůtě nedoplní, nebyla složena kauce, ani v dodatečné lhůtě, návrh

nebyl doručen Úřadu a zadavateli ve stanovených lhůtách nebo v řízení nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření či pro uložení sankce.

Nápravná opatření a neplatnost smluv

Pokud se stane, že zadavatel nedodrží daný postup pro zadání veřejné zakázky, Úřad zadávací řízení zruší. Může také uložit zákaz plnění smlouvy uzavřené na veřejnou zakázku, pokud se zadavatel dopustí správního deliktu. [11]

2.17 Seznam kvalifikovaných dodavatelů

O zápis do seznamu musí dodavatel zažádat a doložit doklady prokazující splnění základních a profesních kvalifikačních předpokladů. Využití seznamu kvalifikovaných dodavatelů zjednodušuje prokazování splnění kvalifikace. Dodavatelé, kteří jsou do tohoto seznamu zapsáni, můžou některé doklady nutné k prokázání splnění kvalifikace nahradit výpisem z tohoto seznamu. [3]

Pokud dodavatel veřejnému zadavateli předloží výpis ze seznamu ve lhůtě pro prokázání splnění kvalifikace, nahrazuje tento výpis prokázání splnění základních a profesních kvalifikačních předpokladů. Zadavatel musí tento výpis přijmout, jestliže k poslednímu dni, ke kterému má být splnění kvalifikace prokázáno, není výpis starší jak 3 měsíce. [11]

2.18 Systém certifikovaných dodavatelů

Tento systém umožňuje za podmínek stanovených v § 134 nahradit certifikátem vydaným akreditovanou osobou¹⁷ prokázání splnění kvalifikace dodavatelem. [11]

2.19 Vedení rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek

Do tohoto rejstříku, který vede ministerstvo, se zapisují PO nebo podnikající FO, kterým byl uložen zákaz plnění veřejných zakázek. Jakmile Úřad uloží zákaz plnění veřejných zakázek, uvědomí o tom ihned ministerstvo a sdělí identifikační údaje osoby, která má být na základě tohoto rozhodnutí do rejstříku zapsána a zároveň uvede den,

¹⁷ § 16 zákona č. 22/1997 Sb., ve znění zákona č. 71/2000 Sb.

od kterého výkon zakazu začíná a kdy končí. O případném zrušení rozhodnutí Úřad uvědomí ministerstvo a to zapsanou osobu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne sdělení z rejstříku vymaže. [11]

Tento rejstřík, tzv. „black list“, je veřejně přístupný.

2.20 Elektronické veřejné zakázky

Stejně tak jako se nákupy drogerie, oblečení nebo elektroniky v běžném životě přesouvají na internet, umožňuje zákon podobně postupovat i v oblasti mnohem objemnějších a důležitějších „nákupů“ – veřejných zakázek. *„Zákon o veřejných zakázkách umožňuje realizovat elektronickou formou jak celé výběrové řízení, tak i jeho jednotlivé části. V praxi se pak používá např. elektronické zveřejnění výzvy, elektronické poskytování zadávací dokumentace, elektronické vyrozumění o výsledku výběrového řízení apod.“* [4, s. 114]

Asi nejčastější formou výběrového řízení je otevřené zadávací řízení, které probíhá v následujících fázích:

- vyhlášení veřejné zakázky – zveřejnění výzvy,
- poskytování zadávací dokumentace,
- příjem nabídek (včetně elektronického podání s elektronickým podpisem),
- hodnocení (může se použít i elektronická aukce),
- informování uchazečů o výsledcích,
- uzavření smlouvy a realizace zakázky.

Každé výběrové řízení má různé postupy a termíny, ale všechny splňují tento postup. Výjimkou jsou zakázky malého rozsahu, ale i ty mohou být zadávány elektronicky. Výběrové řízení je složitější u nadlimitních a podlimitních zakázek. U nich je možné použít jen elektronické nástroje a prostředky atestované¹⁸ Ministerstvem vnitra. Během atestace elektronického prostředku nebo nástroje musí být splněny podmínky dané v § 149 zákona a vyhlášce č. 329/2006 Sb. [4]

¹⁸ Atestací se rozumí ověření vlastností programu, který následně garantuje určitou funkcionalitu.

Elektronické aukce

Zadavatel může využít elektronickou aukci jako prostředek pro hodnocení nabídek. Předpokladem tohoto využití je uveřejnění této skutečnosti v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení.

Po prvotním vyhodnocení podaných nabídek mohou být tyto nabídky prostřednictvím elektronické aukce dále vylepšovány v předem vymezeném časovém období. Zadavatel vyzve všechny uchazeče, kteří nebyli vyloučeni k podání nové aukční hodnoty do elektronické aukce. Tato výzva musí obsahovat všechny informace potřebné k účasti v aukci. Na rozdíl od tradičních prodejních aukcí cena nestoupá, ale klesá s každou novou nabídkou. [1]

2.21 Financování veřejných zakázek

Veřejné zakázky jsou financovány podle platných zákonů a pravidel z veřejných prostředků, kterými jsou státní rozpočet, státní fondy, rozpočty samospráv a příspěvky z nadnárodních rozpočtů.¹⁹ [1]

¹⁹ Strukturální fondy EU, Kohezní fond a Norské fondy.

3 Specifické podmínky zadávání veřejných zakázek poskytovatele dotace (SFŽP)

Při řízeních pro výběr dodavatele je příjemce dotace povinen řídit se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v platném znění a Závaznými pokyny pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP. Příjemce podpory podává žádost o dotaci v informačním systému BENE-FILL. V tomto systému je potom povinen dále komunikovat s Fondem, vkládat informace o veřejných zakázkách, které souvisejí se způsobilými výdaji projektu, zadávat informace o vybraných dodavatelích, jednáních hodnotící komise apod. Bez vyplnění BENE-FILLU není možné řádně pokračovat v administraci projektu. Důležité je vědět, že za dodržení pravidel pro výběr dodavatele je odpovědný příjemce podpory. V případě, že má SFŽP podezření na porušení pravidel pro výběr dodavatele i v průběhu konání zakázky, je oprávněn vyzvat příjemce podpory k nápravě, případně požádá o stanovisko ÚOHS. Pokud jsou zjištěny nedostatky, které ovlivnily nebo mohly ovlivnit výběr dodavatele, bude další administrace akce v rámci OPŽP pozastavena a podpora nebude poskytnuta. Proto je třeba, aby si zadavatel v zadávací dokumentaci nebo smlouvě s vítězným uchazečem vymínil možnost zrušení zadávacího řízení na dodavatele. [10]

Pro případ, že se na zadavatele povinnost postupovat podle zákona o veřejných zakázkách nevztahuje, je pro něj stanovena jen obecná povinnost dodržet zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, a je povinen při výběru dodavatele postupovat podle Závazných postupů pro zadávání veřejných zakázek spolufinancovaných ze strukturálních fondů, nespádajících do režimu zákona, které jsou shrnuty v Závazných pokynech pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP.

Pro zahájení procesu zadávacího řízení je důležitým datem akceptace žádosti o dotaci Fondem. Toto datum není závazné pouze pro veřejné zakázky malého rozsahu, ale o zahájení musí žadatel předem informovat Fond.

Fond ve výjimečných a odůvodněných případech může povolit zahájení zadávacího řízení na stavební práce a dodávky před datem akceptace, ale je třeba souhlas Řídícího orgánu Fondu.

Žadatel musí zpracovat dokumentaci k zadávacímu řízení dle zákona o veřejných zakázkách a Závazných pokynů pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP, a tu zaslat dle směrnice Fondu ke schválení. Fond se k dokumentaci do 30 kalendářních dnů vyjádří.

Fond může vyslat svého zástupce k účasti na jednání komisí pro posouzení kvalifikace a hodnotících komisí, proto musí být o těchto jednáních informován nejpozději 10 pracovních dní předem.

V mnoha případech je pro žadatele z časových důvodů výhodné vypsát zadávací řízení na zpracování dalšího stupně projektové dokumentace, výběr technického dozoru investora apod. co nejdříve, mnohdy ještě před vydáním Rozhodnutí. Náklady na tyto činnosti jsou náklady uznatelnými, a proto jsou tato zadávací řízení kontrolována zpětně, ještě před vydáním Rozhodnutí, není-li v podmínkách registračního listu²⁰ akce stanoveno jinak.

Zápis z průběhu zadávacího řízení na generálního dodavatele a všechny nabídky podané v tomto řízení jsou Fondem kontrolovány až před vydáním protokolu o závěrečném vyhodnocení akce. [10]

3.1 Náležitosti zadávacího řízení mimo režim zákona

Zadavatel musí dodržovat zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, které se vztahují na zakázky malého rozsahu a zakázky, které není zadavatel povinen zadávat postupem uvedeným v zákoně o veřejných zakázkách.²¹ Tyto zakázky se člení na zakázky malého rozsahu a zakázky s vyšší hodnotou.²²

Pokud zadavatel obdrží méně jak 3 nabídky, je povinen zadávací řízení zrušit a zakázku zadat v novém zadávacím řízení, ve kterém k podání nabídek vyzve alespoň 3 zájemce. V případě, že zadavatel obdrží méně než 3 nabídky i v novém zadávacím řízení, může ho zrušit nebo uzavřít smlouvu s dodavatelem, který podal nejvhodnější nabídku, popřípadě jedinou nabídku. [9]

²⁰ Obsahuje výchozí částku dotace a rámcové podmínky jejího poskytnutí, je to potvrzení o kladném rozhodnutí řídicího orgánu ve věci poskytnutí dotace z OPŽP a postoupení žádosti k následné administraci a podpoření.

²¹ Např. podlimitní zakázky zadávané sektorovými zadavateli, zakázky zadávané jinými než veřejnými zadavateli a zakázky, u kterých je jinak možno použít obecnou výjimku podle § 8 odst. 1 písmena j.

²² Zadávání těchto veřejných zakázek závazně upravuje předpis Ministerstva pro místní rozvoj „Závazné postupy pro zadávání zakázek spolufinancovaných ze zdrojů EU, nespádajících pod aplikaci zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v programovém období 2007-2013.“

3.2 Zadávací řízení na služby – správce stavby, technický dozor investora

Správce stavby je požadován u projektů s celkovými investičními náklady nad 300 mil. Kč. Zadávací řízení na správce stavby a technický dozor je kontrolováno ex-post. Provedené zadávací řízení se kontroluje vždy před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace a to jen za předpokladu, že na tyto zakázky byla požadována podpora. Pokud podpora z důvodů na straně příjemce poskytnuta nebyla, ztrácí příjemce nárok i na podporu správce stavby nebo technického dozoru. [9]

3.3 Kontrola zadávacího řízení ze strany SFŽP

Fond je oprávněn kontrolovat průběh zadávacího řízení na předmět veřejné zakázky, který má financován z prostředků Fondu. Tato kontrola může probíhat i průběžně od kontroly zadávací dokumentace a oznámení o zakázce, po kontrolu úkonů zadavatele v rámci zadávacího řízení. Tyto kontroly probíhají u zakázek většího rozsahu, zakázky malého rozsahu bývají kontrolovány po ukončení řízení.

3.4 Stanovení hodnotícího kritéria

Hodnocení nabídek je možno provést pouze na základě ekonomické výhodnosti nabídky nebo nejnižší nabídkové ceny. Základní hodnotící kritérium se musí uvést v oznámení o zakázce a zadavatel ho zvolí s ohledem na druh a složitost veřejné zakázky.

Pokud se zadavatel rozhodne pro zadání veřejné zakázky podle základního hodnotícího kritéria – ekonomické výhodnosti nabídky, stanoví vždy dílčí hodnotící kritéria, při jejichž stanovení a vymezení musí:

- dbát na to, aby kritéria opravdu vyjadřovala ekonomickou výhodnost nabídky a vztahovala se jen k nabízenému předmětu veřejné zakázky,
- jedním z dílčích hodnotících kritérií stanovit nabídkovou cenu s vahou pro hodnocení alespoň ve výši 60 %,

- stanovit hodnotící kritéria, která nesmí být diskriminační a znevýhodňovat určité dodavatele,
- jednoznačně odůvodnit voly jednotlivých dílčích hodnotících kritérií včetně vah,
- v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci stanovit váhu, kterou vyjádří v procentech,
- v případě, že je dílčím hodnotícím kritériem Termín dokončení, jsou veškeré náklady uskutečněné po tomto termínu nezpůsobilé,
- v případě, že je dílčím hodnotícím kritériem Sankce, která není vůči dodavateli uplatněna, bude její hodnota odečtena od způsobilých nákladů. [9]

3.5 Omezení subdodavatelů

Podmínkou pro poskytnutí podpory je omezení míry subdodávek na stavebních projektech na maximální přípustný objem 30 % z objemu stavebních nákladů akce. Za subdodávku se považuje realizace dílčích zakázek stavebních prací jinými subjekty pro vítěze zadávacího řízení. [9]

3.6 Uvedení zdroje financování

Zadavatel musí uvést v Oznámení o zakázce a Výzvě, že projekt bude spolufinancován ze zdrojů EU. [9]

3.7 Omezení počtu zájemců při užším řízení

Zadavatel je povinen vymezit způsob omezení počtu zájemců, které vyzve k podání nabídky, přičemž zákon definuje 3 základní způsoby:

1. na základě kvalifikačních předpokladů,

- v případě veřejného zadavatele na základě míry naplnění úrovně prokázaných ekonomických a finančních nebo technických kvalifikačních předpokladů, které veřejný zadavatel požadoval prokázat v daném zadávacím řízení,

2. na základě náhodného výběru provedeného losem,

- losování za dohledu notáře provede veřejný zadavatel v souladu se zásadami nediskriminace a transparentnosti,
- o termínu losování jsou zájemci písemně vyrozuměni minimálně 5 dnů před losováním,

3. kombinací předchozích. [9]

3.8 Postihy za porušení pravidel při zadávání veřejných zakázek

Při zjištění porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek může Fond postihnout příjemce dotace dle závažnosti snížením nebo odebráním dotace. Charakter porušení pravidel a velikost sankce jsou Fondem přesně dány a mohou být použity i při dodatečném zjištění.

3.9 Publicita a propagace

Příjemce podpory je povinen informovat o tom, že jeho projekt byl spolufinancován z prostředků EU. Požadavek na zajištění publicity je předepsán v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a v Nařízení Evropské komise (ES) č. 1828/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. Dále musí být dodrženy pokyny stanovené Státním fondem životního prostředí ČR.²³

Povinnosti publicity a propagace jsou závazně dány v rámci Rozhodnutí o poskytnutí dotace a v Závazných pokynech pro žadatele a příjemce podpory. Příjemce podpory může použít Grafický manuál publicity OPŽP, kde jsou uvedena pravidla pro použití symbolů EU a loga OPŽP.

Forma propagace se odvíjí od realizované činnosti a výše příspěvku ze strany EU. Příjemce je odpovědný za to, že informace o spolufinancování budou umístěna na dostupných a dobře viditelných místech. [9]

²³ Zprostředkující subjekt pro OPŽP.

3.9.1 Informační panel

Náklady na zhotovení informačních panelů, které v průběhu výstavy informují o financování akce, jsou způsobilým výdajem, ale je nutno zadat tento výdaj v rámci zadávacího řízení na generálního dodavatele stavby. Informační panel je povinný vždy, když veřejný příspěvek na projekt²⁴ překročí 5 000 000 Kč.

Informační panel musí obsahovat symbol Evropské unie, odkaz na příslušný fond,²⁵ logo OPŽP, prohlášení „Pro vodu, vzduch a přírodu“ a odkazy nebo loga Řídícího orgánu²⁶ a Zprostředkujícího subjektu.²⁷

Závazný grafický návrh zpracovává zdarma příjemci podpory Fond na základě formuláře vyplněného v sekci Pokyny pro žadatele a příjemce na webových stránkách SFŽP.

Podle výše celkového veřejného příspěvku je závazná i velikost informačního panelu a jejich počet je dán plošným rozsahem akce. Výjimku pro velikost panelu je možno v odůvodněných případech domluvit s Odborem komunikace SFŽP.

Panel musí být umístěn na stavbu při zahájení realizace projektu a po celou dobu výstavby musí být zachován. Po ukončení akce musí být do dvou měsíců nahrazen stálou informační tabulí. [9]

Pro ilustraci vkládám grafický návrh velkoplošného panelu a trvalé pamětní desky konkrétní akce – „Snížení znečištění vod v obci Loučná nad Desnou“, protože výběrové řízení z této konkrétní akce popisují v následující kapitole.

Tyto závazné grafické návrhy vytváří Fond na základě žádosti a podkladů dodaných investorem prostřednictvím webových stránek OPŽP.

²⁴ Příspěvek z fondů EU a příspěvek SFŽP nebo státního rozpočtu.

²⁵ Fond ERDF nebo FS (nejlépe ve znění „Podporováno z Evropského fondu pro regionální rozvoj / Fondu soudržnosti“).

²⁶ Ministerstvo životního prostředí.

²⁷ Státní fond životního prostředí.

Obr. 3.1 Velkoplošný informační panel „Snížení znečištění vod v obci Loučná nad Desnou“ [13]

3.9.2 Stálá informační tabule (trvalá pamětní deska)

Trvalá pamětní deska musí být instalována vždy, bez ohledu na výši celkového veřejného příspěvku. Minimální velikost této desky je 30 x 40 cm. I její podoba je schvalována Fondem. Materiál není striktně dán, vychází se i z místa, na kterém bude tato deska umístěna. Stejně jako u velkoplošného panelu jsou náklady na zhotovení pamětní desky způsobilým výdajem, ale musí být také zadány v rámci zadávacího řízení.

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Snížení znečištění vod v obci Loučná nad Desnou

Projekt, realizovaný v letech 2010 – 2011, byl spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Dostavba kanalizace v místních částech Kociánov a Rejhotice v obci Loučná nad Desnou a výstavba ČOV pro 1950 EO v obci Loučná nad Desnou. Délka nově budované kanalizace 2,5 km. Realizací tohoto projektu je možno odstranit znečištění 15,92 t/rok CHSKCr a 9,95 t/rok NL.

Celkové uznatelné náklady na akci činily 37 204 531 Kč, z toho byl příspěvek z fondu Evropské unie 31 623 851 Kč (85 %), příspěvek SFŽP ČR 1 860 226 Kč (5 %) a příspěvek obce Loučná nad Desnou 3 720 454 Kč (10 %).

Řídící orgán: MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Zprostředkující subjekt: STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR
Příjemce dotace: Obec Loučná nad Desnou

Obr. 3.2 Grafický návrh trvalé pamětní desky „Snížení znečištění vod v obci Loučná nad Desnou“ [13]

3.9.3 Další povinnosti příjemce podpory

Informace o spolufinancování z fondů EU v rámci OPŽP musí být uvedeny na všech materiálech²⁸, které jsou vydávány v souvislosti s projektem. Pokud má příjemce podpory webové stránky, musí být informace o projektu a jeho financování na těchto stránkách uvedeny. Povinnosti příjemce jsou přesně dány v materiálech²⁹ OPŽP a příjemce dotace je povinen se jimi řídit.

U menších akcí je povinnost propagace splněna např. samolepkami dané velikosti a obsahu.

3.10 Zásady financování – žádost o platbu

„Finanční toky evropských fondů probíhají prostřednictvím státního rozpočtu ČR v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a vyhláškou

²⁸ Prezenční listiny, pozvánky na akce související s projektem, projektová dokumentace, letáky, inzeráty, brožury, CD/DVD, audiovizuální materiál apod.

²⁹ Podkapitola 5.4 Technické vlastnosti informačních a propagačních opatření Závazných pokynů pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP.

č. 560/2006 Sb. Podpora OPŽP je poskytována z Evropského fondu pro regionální rozvoj, z Fondu soudržnosti, ze SFŽP a z kapitoly státního rozpočtu (MŽP).“ [9, s. 38]

Žádostí o platbu se Fond začne zabývat až po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace a podpisu Smlouvy o poskytnutí podpory.

Podmínkou pro zahájení administrace žádosti o platbu je zpracování Finančního harmonogramu plnění a Finančně platebního kalendáře, které umožňují monitoring celkových nákladů a čerpání finančních prostředků projektu v členění na kratší časové úseky. Čtvrtletně je prováděna aktualizace podle skutečného průběhu realizovaných plateb. Fond si vyhrazuje právo pozastavit administraci plateb pro určité období.

Platby probíhají zásadně bezhotovostně na předem určený bankovní účet příjemce podpory.³⁰ Ten je povinen vést v účetnictví³¹ nebo daňové evidenci³² způsobilé i nezpůsobilé výdaje projektu. Výdaje dokládá příjemce dotace prostřednictvím účetních dokladů, všechny transakce související s projektem musí být odděleny od ostatních účetních transakcí s projektem nesouvisejících.

Příjemce dotace podává žádost o platbu s povinnými přílohami elektronicky prostřednictvím BENE-FILLU a v listinné podobě na Fond.

Přijatou podporu OPŽP včetně podílu vlastních zdrojů zasílá příjemce podpory na předem daný bankovní účet generálního dodavatele. Tyto platby dokládá kopiemi bankovních výpisů s originálním podpisem a razítkem příjemce podpory.

U projektů menšího rozsahu probíhá uvolnění podpory jednorázově po dokončení realizace projektu a provedení kontrol.³³ U akcí většího rozsahu probíhá žádost o platbu zpravidla v měsíčních intervalech podle Finančně platebního kalendáře a je administrována následujícím způsobem: vystavená faktura je kontrolována z hlediska věcného, finančního a formálního příjemcem podpory a technickým dozorem investora. Následně je faktura zaslána projektovému manažerovi, který znovu zkontroluje správnost faktury a navíc způsobilost výdajů. Po schválení faktury vloží příjemce kompletní žádost o platbu

³⁰ Platbu nelze zaslat z účtu SFŽP na účet generálního dodavatele, vždy musí proběhnout přes účet příjemce podpory.

³¹ Zákon č. 563/1991 Sb. v platném znění.

³² Zákon č. 586/1992 Sb. v platném znění.

³³ Kontroluje se plnění Smlouvy o poskytnutí dotace, oprávněnost fakturace, správnost položek, doložení všech požadovaných příloh, termíny realizace, věcná a finanční správnost faktur. Možná je i kontrola realizace stavby v místě plnění.

do informačního systému³⁴ OPŽP a v listinné podobě zasílá včetně bankovních výpisů projektovému manažerovi. Protože uvolnění podpory je většinou prováděno v delším časovém úseku, je příjemci Fondem zasíláno avízo.

V rámci administrace jedné žádosti o platbu lze předložit i více faktur. SFŽP na základě prověření správnosti fakturace a žádosti o platbu pošle podíl podpory na účet příjemce do 30 pracovních dnů od data podání žádosti o platbu. V případě neúplné žádosti o platbu je příjemce dotace vyzván k doložení potřebných dokladů a termín platby se prodlužuje.

Protože administrace žádosti o platbu je časově náročná, doporučuje se příjemci dotace vyjednat ve smlouvě o dílo splatnost faktur minimálně 45 pracovních dnů, pokud možno i více. [9]

3.10.1 Spolufinancující subjekty

Je umožněno využít pro spolufinancování projektu další subjekty, ale je nutné o tomto informovat co nejdříve SFŽP. V tomto případě je nutno dodržovat pokyny Směrnice MŽP č. 7/2007, č. 5/2008 nebo č. 12/2009.

3.11 Archivace dokumentů

„Příjemce podpory je povinen archivovat veškeré dokumenty potřebné k řádnému provedení kontroly po dobu 3 let od uzavření OPŽP podle čl. 89 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 nejméně však po dobu 10 let následujících po roce, ve kterém obdrží protokol o závěrečném vyhodnocení akce. Informace o uzavření OPŽP bude zveřejněna na internetových stránkách Fondu.“ [9, s. 46]

3.12 Monitorování projektu a monitorovací zprávy

Od vydání Registračního listu je příjemce podpory povinen zasílat elektronicky prostřednictvím BENE-FILLU 3x ročně průběžné monitorovací zprávy až do chvíle, kdy musí zaslat závěrečnou monitorovací zprávu. Tu do termínu Závěrečného vyhodnocení akce vyplní a zašle v elektronické i písemné podobě příslušnému

³⁴ BENE-FILL.

projektovému manažerovi. Po schválení tuto zprávu příjemce podpory vytiskne, nechá orazítkovat a podepsat statutárního zástupce a poté zašle zpět na SFŽP danému projektovému manažerovi. Závěrečná monitorovací zpráva je podkladem pro závěrečné zhodnocení akce a tím pádem pro oficiální dokončení projektu.

U projektů vykazujících zisky je povinnost předkládat monitorovací zprávy i po oficiálním ukončení realizace projektu a to z toho důvodu, aby u něj nedocházelo ke změnám, které by byly v rozporu s Podmínkami poskytnutí dotace. Tyto zprávy o stavu projektu se podávají 1x ročně od roku následujícím po roce uzavření závěrečného vyhodnocení projektu. [9]

4 Výběrové řízení na veřejnou zakázku

Zákon o veřejných zakázkách pojednává o zadávacím řízení, ale širší veřejností je zažitý spíše pojem výběrové řízení. Výběrové řízení zabezpečuje soutěž při výběru nejvhodnější nabídky a je to tedy postup, kterým je vybírán dodavatel nějaké veřejné zakázky. Výběrové řízení je zahajováno pouze způsoby danými v zákoně, jiný způsob zahájení výběrového řízení není možno považovat za platný. Výběrové řízení se zahajuje dvěma základními formami, buďto uveřejněním oznámení o zahájení zadávacího řízení, nebo je zahajováno výzvou. Výběrové řízení se skládá z několika částí a to zveřejnění zadání, odevzdání nabídek, otevírání a hodnocení nabídek, výběr nejvhodnějšího dodavatele a zveřejnění výsledků.

Protože problematika žádostí o dotace v rámci SFŽP je velice rozsáhlá,³⁵ zaměřím se v této kapitole na příjemce dotace z Prioritní osy 1 – zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, oblasti podpory 1.1. Snižování znečištění vod a na jednu konkrétní žádost o dotaci na vybudování kanalizace a čističky odpadních vod v obci Loučná nad Desnou, která byla podána v rámci této osy.

Jakmile byla obci Loučná nad Desnou přiznána dotace na výstavbu kanalizace, začala obec řešit výběr generálního dodavatele stavby. Zpracování zadávací dokumentace tak, aby odpovídala požadavkům zákona o veřejných zakázkách, není pro zadavatele nijak lehké. Obsah a kvalita zadávací dokumentace má totiž rozhodující význam nejen pro postup výběrového řízení, ale také pro celý proces realizace stavby. Mnozí zadavatelé si proto raději nechají zadávací dokumentaci zpracovat firmou, která se na tuto problematiku specializuje. Prvním krokem tak byl výběr firmy, která se tohoto úkolu ujme odborně a se znalostí věci. Obec oslovila několik firem, s nimiž již dříve spolupracovala, nebo měly dobré reference z okolních obcí, aby podaly nabídku na inženýrskou činnost při zadání veřejné zakázky „Snižování znečištění vod v obci Loučná nad Desnou“ s podmínkou, že tato firma již obdobnou zakázku pod dohledem SFŽP zpracovávala. Z této poptávky nejlépe vyšla společnost APC Consulting s.r.o. z Přerova. Jednatel firmy

³⁵ Ochrana čistoty vod, snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší, snižování emisí, udržitelné využívání zdrojů energie, zkvalitnění nakládání s odpady, odstraňování starých ekologických zátěží, omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik, zlepšování stavu přírody a krajiny, rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu a technická pomoc financovaná z fondu soudržnosti.

Ing. Horst Goldmann podepsal obci Čestné prohlášení o nepodjatosti ve smyslu § 74 odst. 7 zákona 137/2006 ve znění pozdějších předpisů. Byly mu předány veškeré podklady pro zpracování veřejné soutěže, tj. projektová dokumentace a veškeré potřebné doklady dodávané Fondem k žádosti o dotaci. Pracovníci společnosti APC Consulting s.r.o. tyto podklady okamžitě začali zpracovávat. Tato fáze je časově náročná, protože příprava zadávací dokumentace a oznámení o zakázce k podání nabídky a prokázání splnění kvalifikace je Fondem průběžně kontrolována a připomínkována.

V rámci kontroly zadávací dokumentace předloží příjemce dotace návrh Oznámení o zakázce a zadávací dokumentaci. Fond se vyjádří k zadávací dokumentaci a návrhu Oznámení do 30 kalendářních dnů. Není povinností příjemce dotace čekat na vyjádření Fondu. Hrozí však riziko, že pokud Fond nalezne pochybení, nahlásí je na ÚOHS a důsledkem může být zrušení zadávacího řízení nebo neposkytnutí dotace. Proto je vhodné s Fondem maximálně spolupracovat a dotáhnout přípravu zadávací dokumentace k oboustranné spokojenosti.

Důležitý je, podle mého názoru, výběr zainteresovaných osob, které jsou v tomto procesu zadávání činné.

4.1 Vyhlášení výběrového řízení, náležitosti zadávací dokumentace

Jakmile Fond schválil veškeré dodané podklady, bylo na webových stránkách IS VZ US³⁶ provozovaných Českou poštou, s. p. dne 23. 12. 2009 zveřejněno společností APC Consulting s.r.o. Oznámení o zakázce, evidenční číslo: 60040360.

Tento inzerát oznamoval, že zadavatel – obec Loučná nad Desnou vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídky na generálního dodavatele stavby „Snížení znečištění vod v obci Loučná nad Desnou.“ Jsou zde zveřejněny základní informace a požadavky zadavatele, které by měl zájemce splňovat s tím, že je možno vyzvednout podrobnou zadávací dokumentaci u společnosti APC Consulting s.r.o., tj. osoby pověřené zadavatelskými činnostmi. Zadávací dokumentaci si zájemci mohli objednat a vyzvednout v sídle společnosti v Přerově v termínu nejpozději do 3. 1. 2010 za úplaty 5 000 Kč včetně DPH.

³⁶ Informační systém o veřejných zakázkách – uveřejňovací subsystém.

V této zadávací dokumentaci (viz. Příloha č. 1) jsou uvedeny veškeré informace o zadavateli (obec Loučná nad Desnou) a o osobě, která je oprávněná jménem zadavatele jednat (Ing. Pavel Martínek, starosta obce).

Je zde přesně popsán předmět plnění veřejné zakázky a doba a místo plnění. Je dána možnost na dodatečné informace zájemcům, ale dotazy musí být doručeny písemně, nejpozději v určeném termínu.

Pro splnění základních kvalifikačních předpokladů byl dán požadavek dle § 53 odst. 2.³⁷ Pro prokázání profesních kvalifikačních předpokladů dle § 54 zákona musel uchazeč doložit výpis z obchodního rejstříku, živnostenské oprávnění nebo licenci a autorizaci³⁸ v oboru vodohospodářské stavby a v oboru pozemní stavby.

Ekonomické a kvalifikační předpoklady dle § 55 splňuje uchazeč, který předloží pojistnou smlouvu, jejímž předmětem je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou uchazečem třetí osobě s minimální výší pojistného plnění ve výši 10 000 000 Kč a dále údaje o celkovém obratu dodavatele za poslední 3 účetní období v minimální výši 150 000 000 Kč bez DPH za každé účetní období, což bude doloženo formou účetní závěrky, případně účetního auditu.

Dalším kritériem bylo splnění technických kvalifikačních předpokladů dle § 56, které bylo nutno doložit ověřenými kopiemi³⁹ certifikátů ČSN EN ISO 9001:2001, ČSN EN ISO 14001:2005, ČSN EN ISO 18001:2005. K doložení těchto předpokladů bylo dále potřeba předložit seznam významných staveb provedeným uchazečem v posledních 5 letech včetně osvědčení dle zákona. Zadavatel požadoval, aby reference zájemce obsahovaly nejméně 2 obdobné zakázky v hodnotě minimálně 40 000 000 Kč bez DPH (tj. stavby kanalizací a ČOV), které byly provedeny pro konkrétního zadavatele a ne ve formě subdodávek. Bylo také nutno předložit seznam techniků a autorizovaných inženýrů v oboru vodohospodářské a pozemní stavby, kteří by se podíleli na výstavbě.

Zájemcům byla dána možnost prokázání kvalifikace výpisem ze seznamu kvalifikovaných nebo certifikovaných dodavatelů.

³⁷ Výpis z evidence Rejstříku trestů (odst. 1 písm. a), b), potvrzení příslušného finančního úřadu, ve vztahu ke spotřební dani čestné prohlášení (odst. 1 písm. f), potvrzení zdravotních pojišťoven a OSSZ (odst. 1 písm. h) a čestné prohlášení (odst. 1 písm. c) – e), g), i) - l).

³⁸ Zákon č. 360/1992 Sb.

³⁹ V době zadání této zakázky podle zákona musely být listiny doloženy v originále nebo v ověřené kopii. Tento požadavek byl v novele platné k 15. září 2010 změněn na prostou kopii.

Nabídku může podat více uchazečů společně⁴⁰ za podmínek daných zákonem a těmito zadávacími podmínkami.

V případě nesplnění kvalifikace by byl uchazeč podle § 60 odst. 1 zákona vyloučen z otevřeného řízení.

Důležitou součástí zadávací dokumentace je popis hodnocení jednotlivých dílčích kritérií. V této zakázce byl největší důraz (60 %) kladen na výši nabídkové ceny. Menší váhu dal zadavatel výši smluvních pokut za nedodržení jednotlivých smluvních podmínek (30 %) a době výstavby (10 %). Byl také splněn požadavek zákona na zveřejnění způsobu výpočtu.

V další části zadávací dokumentace je uvedena minimální úroveň požadovaných platebních podmínek.⁴¹

Prohlídka místa plnění byla umožněna všem uchazečům v předem určený čas a na daném místě.

Uchazečům byla předepsána následující závazná struktura, ve které musí být jejich nabídka zpracována:

1. krycí list nabídky,
2. jistota – požadavek na jistotu je součástí zadávacích podmínek v bodě č. 11 (požadovaná forma bankovní záruky),
3. prohlášení dle § 68 odst. 2 zákona o vázanosti obsahem nabídky,⁴²
4. doklady prokazující splnění základních kvalifikačních předpokladů dle § 53,
5. doklady prokazující splnění profesních kvalifikačních předpokladů dle § 54,
6. doklady prokazující splnění ekonomických a finančních předpokladů dle § 55,
7. doklady prokazující technické předpoklady dle § 56,
8. uvedení části veřejné zakázky na práce, kterou má uchazeč v úmyslu zadat jiným osobám⁴³ dle § 44 odst. 6,

⁴⁰ Jako jeden uchazeč.

⁴¹ Tato úroveň udává minimální hranici požadovaných podmínek. Uchazeč může nabídnout podmínky lepší, ale nemůže navrhnout podmínky horší než požadované.

⁴² Dle Změny č. 179/2010 Sb. zákona č. 137/2006 Sb. byl § 68 odst. 2 zákona o vázanosti vypuštěn.

⁴³ Subdodávky.

9. vyplněné tabulky příloh ZD,
10. návrh smlouvy včetně příloh,
11. souhlas uchazeče se zveřejněním obsahu smlouvy dle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím.

Návrh smlouvy (viz. bod 10) musí být ze strany zhotovitele podepsán statutárním orgánem nebo osobou k tomu zmocněnou. V takovém případě musí být součástí návrhu smlouvy originál, či úředně ověřená kopie zmocnění. Nedílnou přílohou smlouvy je položkový rozpočet.

Součástí zadávací dokumentace je mimo výše uvedené požadavky, přílohy a formuláře také projektová dokumentace. Ta je v této zakázce složená ze dvou samostatných stavebních objektů. Objekt SO I je objekt, který projektoval Ing. Vladimír Zouhar a jde o svedení splaškových vod oddílnou kanalizací v místních částech obce Loučná nad Desnou (Kociánov a Rejhotice) na stávající splaškovou kanalizaci obce. Na projektu SO II se podílely dvě projekční firmy. OMS WALTER spol. s.r.o. Brno je autorem technologie čistírny odpadních vod, společnost SMV projekt s.r.o. Brno projektovala stavební část čistírny odpadních vod. Protože byl v zadávací dokumentaci jako součást předmětu díla požadavek na zpracování projektové dokumentace skutečného provedení stavby, jsou zde uvedeny zásady, kterými se dodavatel stavby musí řídit.

4.2 Otevírání obálek

Nabídka musela být odevzdána nejpozději 15. 1. 2010 do 10:00 hod. v sídle společnosti APC Consulting s.r.o. v Přerově s tím, že otevírání obálek se uskutečnilo dne 18. 1. 2010 v 15:00 hod. v Podnikatelském centru NORDIC, Seifertova 33 v Přerově.

Členové komise pro otevírání obálek byli seznámeni se jmény uchazečů o předmětnou veřejnou zakázku a byli vyzváni k podpisu prohlášení o mlčenlivosti. Poté byly postupně otevírány obálky uchazečů v pořadí, v jakém byly zadavateli doručeny.

Ze zasedání komise pro otevírání obálek s nabídkami uchazečů byl pořízen protokol, jehož přílohou jsou záznamy o provedené kontrole úplnosti nabídek uchazečů.

4.3 Posouzení kvalifikace a hodnocení nabídek uchazečů

První jednání komise pro posouzení kvalifikace a hodnocení nabídek bylo svoláno písemně na 27. 1. 2010 ve 14:00 hod. v kanceláři starosty obce Loučná nad Desnou. Mimo jmenované členy komise se zúčastnila i Ing. Pavla Němcová, projektová manažerka SFŽP. Bylo konstatováno, že komise je usnášení schopná a všichni členové komise podepsali čestné prohlášení o nepodjatosti a mlčenlivosti.

Byl zvolen předseda komise – starosta obce Ing. Pavel Martínek a místopředseda komise – pan Bohumil Tkadlec.

Komise hodnotila pět nabídek uchazečů a konstatovala, že kvalifikaci v požadovaném rozsahu splnili všichni uchazeči a jejich nabídky budou posouzeny dle § 76 a hodnoceny dle § 79 zákona o zadávání veřejných zakázek (viz. Příloha č. 2).

O provedené kontrole kvalifikace nabídek byly pořízeny záznamy, které jsou nedílnou součástí protokolu (viz. Příloha č. 3).

Druhé zasedání komise pro posouzení kvalifikace a hodnocení nabídek uchazečů se konalo bezprostředně po prvním zasedání, téhož dne ve 14:35 hod. Bylo konstatováno, že komise je usnášení schopná a bylo posuzováno a hodnoceno pět nabídek uchazečů.

Komise posuzovala nabídky z hlediska splnění zadávacích podmínek a zákonných požadavků v souladu s § 76 zákona. Následně byla posuzována výše nabídkové ceny ve vztahu k předmětu zakázky. Žádná nabídková cena nebyla shledána jako mimořádně nízká nebo nepřijatelná (viz. Příloha č. 4).

Poté byly nabídky hodnoceny podle předem zveřejněných kritérií. Z průběhu hodnocení je zpracována hodnotící zpráva (viz. Příloha č. 5) a tabulky hodnocení.

Byla vybrána nabídka, která nejlépe odpovídala hodnotícím kritériím. Poté bylo na starostovi napsat a odeslat jak vybranému uchazeči, tak i ostatním zájemcům dopis s rozhodnutím zadavatele⁴⁴ o výběru nejvhodnějšího generálního dodavatele stavby. Dle zákona běžela lhůta, během které se mohli zájemci v případě jakýchkoli pochybností odvolat. Tato lhůta je 15 denní a začíná běžet dnem doručení oznámení o výběru nejvhodnější nabídky. Protože v tomto případě k žádnému odvolání ani námitce nedošlo,

⁴⁴ Na základě doporučení hodnotící komise.

vyzvala obec Loučná nad Desnou vítězného uchazeče k podpisu smlouvy o dílo. Tato smlouva musí vycházet z návrhu smlouvy, která byla součástí nabídky vítězného uchazeče. Pokud by došlo ke změnám ve smlouvě, musí být vždy ve prospěch investora.⁴⁵

4.4 Realizace stavebních prací, čerpání finančních prostředků

Po podpisu smlouvy je investorem generálnímu dodavateli předáno staveniště na základě písemného předávacího protokolu a spolu s ním veškeré podklady ke stavbě, následně jsou podle harmonogramu zahájeny stavební práce.

Na kontrolních dnech, které probíhají minimálně jedenkrát za 14 dní, dle potřeby i častěji, je zástupci investora, generálního dodavatele stavby a případných subdodavatelů sledován průběh prací. O těchto kontrolních dnech jsou povinně informováni i zástupci SFŽP, kteří se účastní dle svých možností. Na místě provádějí mimo jiné i kontrolu souladu provedených prací a fakturace.

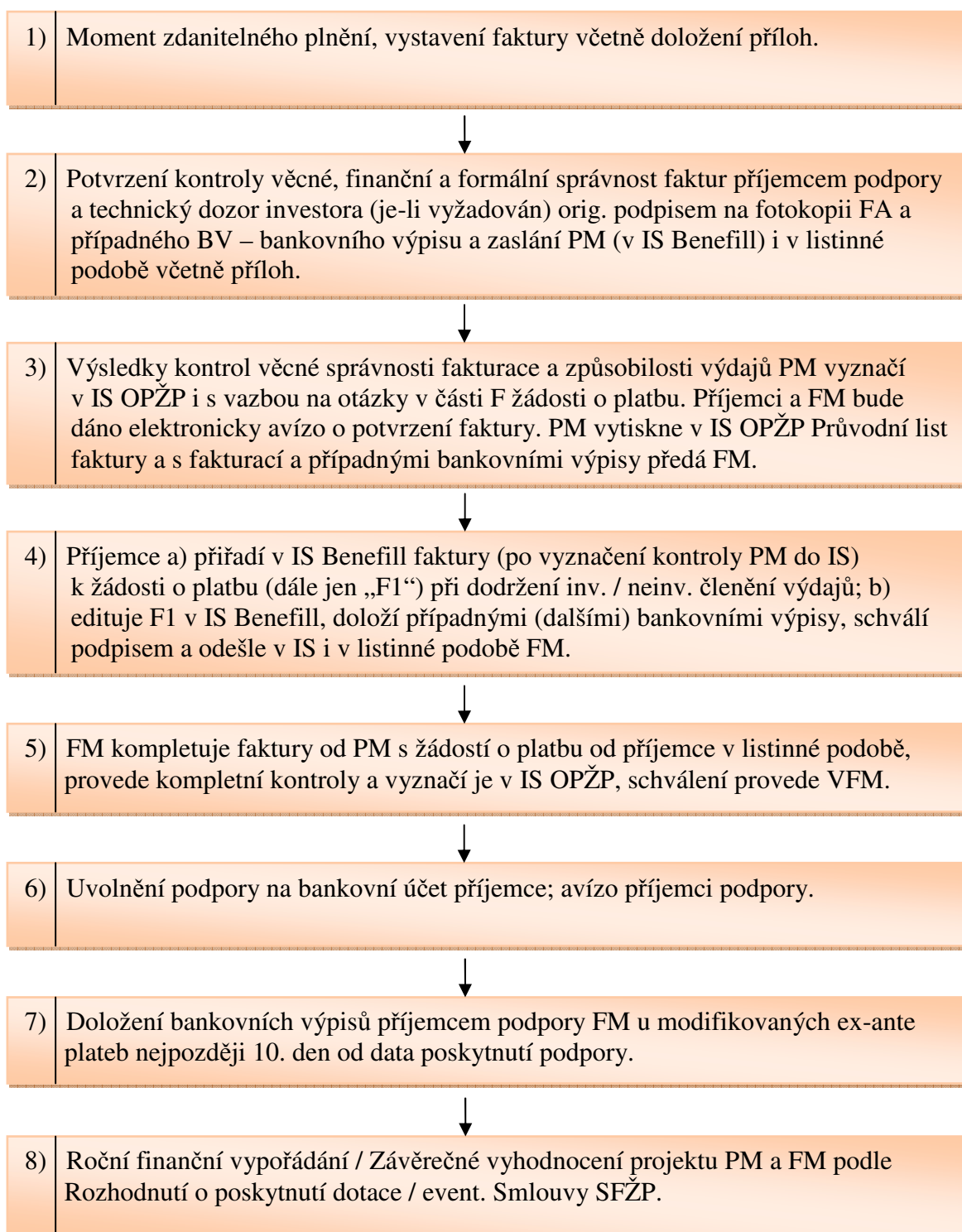
Na základě skutečně provedených prací odsouhlasených investorem provede generální dodavatel zpravidla měsíční⁴⁶ fakturaci, při které je povinen se řídit Závaznými pokyny pro žadatele a příjemce podpory, které jsou průběžně aktualizovány na webových stránkách OPŽP.

V rámci průběžné administrace žádosti o platbu musí investor vždy předložit SFŽP faktury, včetně všech příloh a náležitostí.⁴⁷ Jednotlivé kroky tohoto administrativního zpracování jsou popsány v následující tabulce. Při zjištění nedostatků postupuje projektový manažer SFŽP dle Závazných pokynů pro žadatele a příjemce podpory. Investor je vyzván k nápravě a k doložení relevantních dokladů v určeném termínu.

⁴⁵ Zkrácení dodacích lhůt, prodloužení záručních lhůt apod.

⁴⁶ Dáno ve smlouvě o dílo generálního dodavatele s investorem.

⁴⁷ Např. rozpis provedených prací, kopie bankovních výpisů dokládající úhradu faktury s originálním podpisem a razítkem příjemce dotace a další požadované podklady odešle v listinné i elektronické podobě finančnímu manažerovi SFŽP.

Tab. 4.1 Schéma administrace žádostí o platbu pro příjemce podpory [9]

Akce je oficiálně ukončena předáním a převzetím stavby, které proběhne mezi generálním dodavatelem a investorem na základě prohlídky stavby a písemného předávacího protokolu podepsaného oběma stranami.

Čerpání finančních prostředků poskytnutých SFŽP je umožněno zpravidla až do výše 90% Fondem poskytnuté dotace, zbývajících 10% slouží dle smlouvy investora se SFŽP jako zádrž⁴⁸ a je vyplacena až po zpracování Závěrečného vyhodnocení akce investorem a po splnění všech podmínek souvisejících s realizací stavby.

Závěrečné vyhodnocení akce je zpráva vypracovaná investorem zpravidla po zkušebním provozu stavby o splnění podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta. Termíny zkušebního provozu i podání Závěrečného hodnocení akce jsou stanoveny ve smlouvě se SFŽP.

Na základě splnění všech podmínek smlouvy o přidělení dotace zpracovaných do Závěrečného vyhodnocení akce SFŽP a doložení všech relevantních dokladů,⁴⁹ je Fondem doplacena zadržaná část finančních prostředků.

I přesto, že je stavba oficiálně ukončena a Fondem proplacena dotace, je investor povinen po určenou dobu podávat monitorovací zprávy a plnit další podmínky, za kterých mu byla poskytnuta dotace. Důležitá je také povinnost předepsanou dobu archivovat veškeré dokumenty související s realizací akce a poskytnutím dotace.

⁴⁸ Zádrž a její výše bývá definována ve smlouvě o poskytnutí dotace mezi investorem a SFŽP.

⁴⁹ Např. měření jednotlivých ukazatelů na ČOV, geodetické zaměření stok apod.

4.5 Návrhy a doporučení

Z předcházejícího konkrétního příkladu výběru generálního dodavatele na akci financovanou z prostředků EU a MŽP je zřejmé, jak je toto téma obsáhlé a komplikované. Je velice těžké vyhovět zákonným podmínkám a směrnicím výběru tak, aby byl vybrán opravdu nejvhodnější uchazeč, který odvede kvalitní práci v mnohdy velmi krátkých termínech.

Proces vytváření zadávací dokumentace a schvalování pracovníky SFŽP je náročná práce, která se může protáhnout i na rok. Současně je nutno sledovat a v případě potřeby včas upravit termíny zahájení a ukončení díla, které udal investor při žádosti o dotaci. To je důvod, proč se stále více žadatelů o dotaci obrací na firmy, které mají s touto prací již zkušenosti. Proto je při výběru firmy, která zpracuje zadávací dokumentaci a podklady pro výběr generálního dodavatele stavby důležité vyžádat si reference.⁵⁰

Velkým problémem větších zakázek spolufinancovaných z EU a SFŽP je velké zpoždování plateb ze strany Fondu. Nezřídka dochází k proplácení úhrad s několikaměsíčním zpožděním. Při zadávacím řízení je požadavkem investora minimální splatnost faktur 90 dní, ale ani takto dlouhou splatnost není schopen investor většinou dodržet. Tento stav znevýhodňuje menší firmy, které nejsou schopny tyto akce financovat, přestože jsou schopny odvést kvalitní a odbornou práci. Proto ze strany Hospodářské komory a podnikatelů, které zastupuje, padl návrh na zřízení tzv. „mezifondu“, který by pomohl řešit situaci menších domácích firem. Současná situace totiž nahrává především velkým nadnárodním společnostem, které mají dostatečný kapitál k tomu, aby v podstatě bezúročně úvěrovaly obce několik měsíců.

Zástupce Hospodářské komory na semináři, kterého jsem se zúčastnila, informoval účastníky o jednání týkající se této možnosti s představiteli Ministerstva financí, kteří však tento problém bagatelizují. Zástupci podnikatelů však poukazují na to, že státu by se určitě vyplatilo najít finanční prostředky a vytvořit tento „mezifond“, než zvyšovat nezaměstnanost díky menším domácím firmám, které končí v platební neschopnosti a posléze likvidaci z důvodu neschopnosti dlouhodobě financovat příjemce dotace. Tento „mezifond“ by umožňoval příjemci dotace, který prošel schvalovacím procesem, včas

⁵⁰ Tj. kolik obdobných projektů taková firma zpracovala.

(maximálně do 30 dnů) platit faktury generálním dodavatelům na akcích financovaných z dotačních titulů. Přestože se tento problém určitě nebude řešit v zákoně o zadávání veřejných zakázek, bezprostředně se tohoto tématu týká. Podnikatelé navrhuji řešení prostřednictvím ministerstev.⁵¹

V poslední době se často stanovuje ve výběrovém řízení jako nejdůležitější, někdy i jediné, kritérium cena. Ze strany SFŽP je v současnosti požadováno u stavebních prací stanovení minimálně osmdesátiprocentní váhy ceny jako hodnotícího kritéria. Zkušenosti z praxe potom ukazují, že není vždycky nejlepší to, co je nejlevnější. Proto se investoři snaží získat podporu SFŽP a mít možnost klást větší důraz i na další výběrová kritéria.⁵²

V případě, že zadavatel zvolí jako hodnotící kritérium nejnížší nabídkovou cenu, je vhodné výši sankcí, které nesmí být dílčími ekonomickými kritérii, dát do závazných obchodních podmínek pevnou částkou a to takovou, aby měl zadavatel jistotu, že dodavatel zajistí realizaci zakázky co nejlépe. Zadavatel by tak byl chráněn v případě neplnění smluvních podmínek dodavatelem a zároveň by se mohl rozhodnout podle nejvýhodnější ceny.

Důležité pro zadavatele jsou také termíny plnění zakázky, a proto je lepší nestanovit termín plnění jako dílčí kritérium, ale vymezit v rámci obchodních podmínek maximální délku realizace jednotlivých etap nebo stanovit přesný termín, do kdy od začátku plnění zakázky musí být která etapa dokončena.

⁵¹ Ministerstvo životního prostředí nebo Ministerstvo financí.

⁵² Např. délka záruk, stanovení hranice minimální kvality, rychlost záručních či pozáručních oprav a nástupu na opravu havárií apod.

5 Závěr

Problematika zadávání veřejných zakázek je v současné době velice aktuální a sledovanou oblastí a v posledních letech prošla a neustále prochází příslušná legislativa dynamickým vývojem.

Jedním z důvodů je rozsáhlá legislativa EU v této oblasti a reakce na negativní jevy, které se vyskytly při aplikaci tohoto zákona v praxi. Snahou je také zpřesnění využívaných pojmů a specifikace postupů při zadávání veřejných zakázek.

Že je toto téma velice diskutované jsem se přesvědčila i na semináři „Veřejné zakázky“ pořádaném Krajskou hospodářskou komorou Moravskoslezského a Olomouckého kraje v rámci projektu Enterprise Europe Network. Jedním z přednášejících byl JUDR. Mgr. Vlastimil Fidler z Ministerstva pro místní rozvoj, který nás informoval o chystaných změnách zákona o veřejných zakázkách.⁵³

Ve své práci jsem se zaměřila na využití zákona o zadávání veřejných zakázek financovaných prostřednictvím Ministerstva životního prostředí a cílem bylo poukázat na specifické požadavky kladené na příjemce dotace poskytnuté z Operačního programu Životní prostředí.

Sledovala jsem nejdříve v teoretické rovině zadání veřejné zakázky z hlediska zákona č. 137/2006 Sb. a poté jsem ukázala na konkrétním případě vyhlášení veřejné zakázky na generálního dodavatele stavby v obci Loučná nad Desnou, otevírání obálek, hodnocení nabídek a výběr nejvhodnějšího kandidáta z podaných nabídek. Tato akce byla financována z velké části z fondů Evropské unie, proto soutěž na generálního dodavatele musela být vyhlášena s ohledem na specifické požadavky dané Státním fondem životního prostředí. Tímto jsem splnila stanovený cíl diplomové práce.

V části „Návrhy a doporučení“ jsem zmínila požadavek podnikatelů na zřízení „mezifondu“, který by řešil současnou nelehkou situaci na trhu stavebních firem. Myslím si, že takováto pomoc státu s včasným financováním větších staveb by umožnila menším

⁵³ Např. snížení limitů u veřejných zakázek malého rozsahu, úpravy zjednodušeného podlimitního řízení, povinné předběžné oznámení u vybraných zakázek, povinné uveřejnění skutečně uhrazené ceny, zákaz změny smlouvy, povinné zdůvodnění kvalifikace a hodnocení u vybraných zakázek, posílení postihů proti rozpočtové nekázní, rozšíření skutkových podstat pro zápis do rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek atd.

firmám účastnit se výběrových řízení, do kterých se dnes nehlásí jen z důvodu požadavků dlouhodobého zafinancování akcí generálním dodavatelem.

Mimo jiné poukazuji na nutnost pečlivé přípravy zadávací dokumentace. Každé kritérium totiž může mít velký význam nejen při výběru generálního dodavatele, ale i při realizaci akce.

Seznam použité literatury a pramenů

Knihy:

- [1] BERGEROVÁ, Eva. *Veřejné zakázky v České republice*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. 150 s. ISBN 80-86861-84-8.
- [2] JURČÍK, Radek; KRUTÁKOVÁ, Lenka. *Veřejné zakázky a PPP projekty – potřeba změny právní úpravy v EU a v ČR*. Sborník příspěvků z 2. ročníku mezinárodní vědecké konference konané dne 15. – 16. 5. 2008. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 506 s. ISBN 978-80-7380-121-2.
- [3] KRUTÁKOVÁ, Lenka; KRUTÁK, Tomáš. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: Anag, 2007. 479 s. ISBN 978-80-7263-367-0.
- [4] LIDINSKÝ, Vít; ŠVARCOVÁ, Ivana; BUDIŠ, Petr; LOEBL, Zbyněk; PROCHÁZKOVÁ, Barbora. *eGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2462-1.
- [5] MRAVCOVÁ, Jana a kol. *Průvodce zadáváním veřejných zakázek – nové možnosti zhodnocení veřejných prostředků*. 1. vyd. 2009. 89 s.
- [6] OCHRANA, František. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek (ekonomická analýza)*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2008. 153 s. ISBN 978-80-86929-46-0.
- [7] SECHTEROVÁ, Jaroslava. *Průvodce zákonem o zadávání veřejných zakázek včetně úplného znění zákona*. 2. aktualizované vyd. Praha: Polygon, 2001. 112 s. ISBN 80-7273-046-0.
- [8] SECHTEROVÁ, Jaroslava. *Průvodce zákonem o veřejných zakázkách*. 1. vyd. Praha: Polygon, 2005. 336 s. ISBN 80-7273-123-8.

Legislativa

- [9] Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP, verze ke dni 20. 10. 2009.
- [10] Směrnice MŽP č. 4/2010 pro předkládání žádostí a o poskytování finančních prostředků pro projekty z Operačního programu Životní prostředí včetně spolufinancování ze Státního fondu životního prostředí České republiky a státního rozpočtu České republiky – kapitoly 315 (životní prostředí), vydané v Praze dne 28. dubna 2010, č.j.: 1889/M/10, 36724/ENV/10.
- [11] Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Internetová zdroje

- [12] Operační program životní prostředí. *Stručně o OPŽP* [online]. [cit. 2011-02-20].
Dostupný z WWW: <<http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-op-zivotni-prostredi/>>.

Ostatní prameny

- [13] Materiály poskytnuté obcí Loučná nad Desnou

Seznam použitých zkratk

ČOV	Čistírna odpadních vod
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropská společenství
FM	Finanční manažer SFŽP
FS	Fond soudržnosti
IS VZ US	Informační systém o veřejných zakázkách – uveřejňovací subsystém
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OPŽP	Operační program životní prostředí
PM	Projektový manažer SFŽP
SFŽP	Státní fond životního prostředí
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VFM	Vedoucí finanční manažer SFŽP
VPM	Vedoucí projektový manažer SFŽP

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. 4. 2011

.....
Bc. Jana Navrátilová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Hlivice 11 – Medlov, 783 91 Uničov

Seznam příloh

Příloha č. 1:	Zadávací dokumentace
Příloha č. 2:	Protokol z prvního zasedání komise pro posouzení kvalifikace a hodnocení nabídek uchazečů
Příloha č. 3:	Záznam o provedené kontrole kvalifikace uchazeče o veřejnou zakázku – vítězná nabídka
Příloha č. 4:	Protokol z druhého zasedání komise pro posouzení kvalifikace a hodnocení nabídek uchazečů
Příloha č. 5:	Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek